

De instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten (2006-2010)

Eerste statistische analyse inzake de omvang en aard van de instroom op de jeugdparketten, ter ondersteuning van het jeugdbeschermingsbeleid van het College van Procureurs-generaal

De instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten (2006-2010)

Het aantal protectionele zaken dat werd geregistreerd op de jeugdparketten is gestegen van 132.817 zaken in 2006 naar 155.954 in 2010. De protectionele zaken worden opgesplitst in de als misdrijf omschreven feiten (MOF) en de problematische opvoedingssituaties (POS). Indien we enkel de 24 parketten die in 2006 reeds in het PJP-informaticasysteem registreerden in rekening brengen, stellen we een toename vast voor zowel de MOF-zaken (+5%) als de POS-zaken (+17%). Tussen 2006 en 2010 ligt het jaarlijks aantal MOF-zaken steeds hoger dan het aantal POS-zaken.

Als we de MOF-zaken indelen naargelang het type tenlastelegging, vormen de *eigendomsdelicten* de grootste rubriek (49%), gevolgd door de *persoonsdelicten* (18%) en de inbreuken tegen de *openbare veiligheid & de openbare orde* (10%). Hoewel de *eigendomsdelicten* het meeste voorkomen, is de stijging tussen 2006 en 2010 relatief gezien het grootst bij de rubriek *persoonsdelicten* (+21%). Verder zijn er nog opmerkelijke stijgingen binnen de rubrieken *familie & publieke moraal* (+13%) en *openbare veiligheid & openbare orde* (+9%).

De jongens maken 78% uit van de minderjarigen betrokken in MOF-zaken, de meisjes 20% (in 2% van de MOF-zaken kon niet achterhaald worden of het een jongen of een meisje betrof). We stellen vast dat bij de meisjes het aandeel van de *gewone diefstallen* bijna dubbel zo hoog ligt als bij de jongens (31% tegenover 17%) terwijl we bij de jongens meer *zware diefstallen* opmerken (12% versus 5%).

De piekleeftijd om betrokken te zijn in een MOF-zaak situeert zich bij de jongens op 17 jaar, terwijl deze bij de meisjes op 15 jaar ligt.

Bij de problematische opvoedingssituaties (POS) zijn er ongeveer evenveel aanmeldingen voor meisjes als voor jongens. We zien dat er voor 65% van de minderjarigen tijdens de referentieperiode (2006-2010) slechts één POS-dossier in PJP geregistreerd werd. Dit betekent dus dat 35% van de minderjarigen in minstens twee POS-dossiers betrokken was. De eerste registratie van een POS-zaak in het PJP-systeem gebeurde bij de helft van de minderjarigen vóór de leeftijd van 12 jaar. Wanneer we elke individuele minderjarige slechts één keer tellen per parket - dus onafhankelijk van het aantal POS-zaken waarin hij betrokken is - dan stellen we tot en met de leeftijd van 15 jaar een vrij evenredige verdeling vast tussen jongens en meisjes, vanaf de leeftijd van 16 jaar is er een meer uitgesproken vertegenwoordiging van de jongens (58% tegenover 41%).

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Inleiding	5
1. Het moeilijke parcours van de (jeugd)parketstatistieken in België	5
2. Instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten	6
3. Interpretatiekader	7
4. Afstemming met het project “jeugdstatistieken” van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie	8
Hoofdstuk 1: Methodologie	10
1. Algemeen	10
2. Bron van gegevens	10
3. Analysevariabelen en teleenheid	12
4. Centrale databank van het College van Procureurs-generaal	14
5. Vergelijking met de methodologie van het NICC	15
Hoofdstuk 2: Instroom protectionele zaken (MOF en POS) op de jeugdparketten (referentieperiode 2006-2010)	18
1. Situering	18
2. Algemeen overzicht instroom (MOF en POS) per jaar en per gerechtelijk arrondissement	20
3. Instroom van de als misdrijf omschreven feiten (MOF)	22
3.1 Instroom per jaar	22
3.1.1 Per gerechtelijk arrondissement	22
3.1.2 Naargelang de wijze van instroom	23
3.1.3 Per type tenlastelegging	25
3.1.4 Volgens leeftijd	29
3.1.5 Volgens geslacht	30
3.2 Volgens leeftijd en geslacht	31
3.3 Volgens leeftijd en per type tenlastelegging	33
3.4 Volgens geslacht en per type tenlastelegging	37
4. Instroom van de problematische opvoedingssituaties (POS)	39
4.1 Teleenheid “zaak”	39
4.1.1 Instroom per jaar	39
4.1.1.1 Per gerechtelijk arrondissement	39
4.1.1.2 Naargelang de wijze van instroom	41
4.1.1.3 Volgens leeftijd	42
4.1.1.4 Volgens geslacht	43
4.2 Teleenheid “minderjarige”	43
4.2.1 Instroom per jaar	45
4.2.1.1 Volgens leeftijd	45
4.2.1.2 Volgens geslacht	46
4.2.2 Volgens geslacht en leeftijd	47
Toekomstperspectieven	49

Woord vooraf

Betrouwbare statistieken over de activiteiten van het Openbaar Ministerie vormen een onmisbaar beleids- en beheersmatig ondersteunend instrument voor zowel de korpschefs van het Openbaar Ministerie als voor de minister van Justitie. Kwantitatieve gegevens helpen de actoren op het terrein om een beter zicht te krijgen op hun activiteiten en verschaffen de beleidsmakers een rationele basis voor de invulling van het strafrechtelijk beleid. De statistisch analisten van het Openbaar Ministerie doen bijzondere inspanningen om het College van Procureurs-generaal te ondersteunen bij de realisatie van het strafrechtelijk beleid door relevante statistieken te genereren, door de data te analyseren en te contextualiseren. Zij nemen ook initiatieven om de kwaliteit van de registratiegegevens te verhogen. De statistieken worden door het College van Procureurs-generaal tevens gebruikt om verantwoording af te leggen ten aanzien van de minister van Justitie en de Wetgevende Macht. Met het oog op een transparante werking stelt het Openbaar Ministerie zijn jaarstatistieken ook ter beschikking van de geïnteresseerde burger op de website: www.openbaarministerie.be.

Tot op heden beperkte het actieterrein van de statistisch analisten zich tot de correctionele parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg en het federaal parket. Maar uiteraard hebben ook de andere geledingen van het Openbaar Ministerie nood aan objectieve en betrouwbare cijfergegevens. Naar analogie met de huidige statistiekproductie, zullen de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie dan ook op korte of middellange termijn statistieken genereren voor de politieparketten, parketten-generaal, arbeidsauditoraten en auditoraten-generaal.¹ Wat de jeugdparketten betreft, kunnen de statistisch analisten nu reeds een allereerste analyse presenteren.

¹ Een noodzakelijke voorwaarde is evenwel dat die sectoren over een nationale, gemeenschappelijke informaticatoepassing beschikken.

Inleiding

1. Het moeilijke parcours van de (jeugd)parketstatistieken in België

Het is algemeen geweten dat België – zeker in vergelijking met de ons omringende landen – weinig gerechtelijk statistisch materiaal kan voorleggen. Dat het Openbaar Ministerie die grote achterstand de laatste 10 jaar aan het inhalen is, moet ons hoopvol stemmen. In wat volgt schetsen we de statistische lacune die er in het begin van de 21^e eeuw was en overlopen we kort de ontwikkeling van de jeugd(parket)statistieken in België.

Voor een historische terugblik op de ontwikkeling van de parketstatistieken sinds het bestaan van België tot op het einde van de 20e eeuw, verwijzen we naar onderzoek van Christiaensen en Van Heddegem (K.U.Leuven).² De auteurs beschrijven hoe na het oorspronkelijk beloftevol concept van Adolphe Quételet en de regelmatige publicatie van gerechtelijke statistieken, er geen degelijk basisstramien werd ontwikkeld waarop kon worden voortgebouwd. *“Perioden waarin de informatie gedurende opeenvolgende jaren geleidelijk werd uitgebreid of gedifferentieerd, wisselden af met perioden waarin zij werd ingeperkt of samengetrokken tot te globaliserende categorieën. Na jaren waarin de cijfers relatief frequent werden gepubliceerd, volgden jaren van grote achterstanden. Indelingscategorieën werden gewijzigd. Begrippen verdwenen maar doken na enige tijd weer op, zodat vergelijkingen van de ene met de andere periode onmogelijk werden. Wanneer wij de laatste publicaties vergelijken met de eerste, dan kan men niet zeggen dat de openbare parketstatistieken er na 160 jaar op vooruit zijn gegaan.”*³

Wanneer we specifiek inzoomen op de afgelopen 50 jaar, stellen we vast dat er sporadisch jeugdparketgegevens ter beschikking werden gesteld: via welke bronnen en hoe betrouwbaar waren ze?

- Gedurende de tweede helft van de 20^e eeuw publiceerde het Nationaal Instituut voor Statistiek (N.I.S.) jaarlijks een “Statistisch verslag over de bedrijvigheid van de hoven en rechtbanken”, waarin de activiteiten van de jeugdparketten werden opgenomen. Deze statistieken werden opgesteld op basis van formulieren die door de parketten werden ingevuld. Onderzoekers zijn het erover eens dat deze N.I.S.-gegevens onvolledig zijn en methodologisch van twijfelachtige kwaliteit.⁴ Volgens Christiaensen en Van Heddegem *“kan men niet anders dan besluiten dat deze statistieken beleidsmatig en wetenschappelijk nauwelijks waarde hebben. Het is dan ook niet verantwoord ze nog langer te gebruiken (...)”*⁵
- Sinds 1998 publiceert de FOD Justitie jaarlijks de brochure “Justitie in cijfers”, waarin de justitiële statistieken gebundeld worden. Tot 2005 werden de activiteiten van de jeugdparketten erin weergegeven op basis van manuele en/of geïnformatiseerde tellingen. Maar omdat de betrouwbaarheid van deze cijfergegevens in vraag gesteld werd, worden sinds 2005 deze cijfergegevens aangeleverd door de operationele directie Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (cf. infra). Aangezien het Openbaar Ministerie vanaf heden de

² CHRISTIAENSEN, S. en VAN HEDDEGEM, I., “De statistische grondslag van het beleid van het Openbaar Ministerie in België en Nederland”, in FIJNAUT, C., *De hervorming van het openbaar ministerie*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 1999, p. 41-96.

³ CHRISTIAENSEN, S. en VAN HEDDEGEM, I., *l.c.*, p. 48.

⁴ NUJTIENS, A., ELAERTS, C. en CHRISTIAENS, J. (ed.), *Ernstige jeugddelinquenten gestraft? Praktijk van de uithandengeving*, Gent, Academia Press, 2005, p. 55-57. STUDIECENTRUM VOOR JEUGDMISDADIGHEID, *Statistieken en jeugdbescherming*, Brussel, 1977, publicatie n°41. VANNESTE C., GOEDSEELS E en DETRY I. (eds.), *De “nieuwe” statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken*, Gent, Academia Press, 2008, 153 p.

⁵ CHRISTIAENSEN, S. en VAN HEDDEGEM, I., *l.c.*, p. 53.

officiële jeugdparquetstatistieken ter beschikking stelt, zullen de statistisch analisten in het vervolg dan ook instaan voor het aanleveren van de cijfergegevens voor de brochure “Justitie in cijfers”.

- Tot op heden genereren sommige jeugdparquetten hun eigen interne statistieken met betrekking tot enkele elementaire indicatoren zoals instroom, beslissingen e.d. Deze lokale statistieken – bedoeld als interne informatiebron ter ondersteuning van het beleid en beheer van de procureur des Konings – bieden echter onvoldoende garanties naar methodologie, kwaliteit en betrouwbaarheid. Vergelijkingen tussen de parketten onderling zijn dan ook niet aan de orde.

In dit kader vermelden we ook de wettelijke verplichting van de procureurs des Konings om jaarlijks een verslag over de algemene werking van hun parket over te maken aan de Hoge Raad voor de Justitie. Daarin worden o.a. specifieke statistieken met betrekking tot de jeugdafdeling gevraagd. De parketten die hiervoor aparte cijfers presenteren, doen dit echter op basis van een slechts zelden geëxpliciteerde (en dus mogelijks vaak onderling verschillende) methodologie.

We kunnen dus besluiten dat er de laatste decennia weliswaar enkele cijfergegevens over de activiteiten van de jeugdparquetten ter beschikking gesteld werden, maar dat deze zeer rudimentair, fragmentarisch en vooral onbetrouwbaar waren. Voor het uitstippelen of bijsturen van een ruimer jeugdbeschermingsbeleid zijn de hierboven opgesomde bronnen onbruikbaar.

In het begin van de 21^e eeuw was er bijgevolg een acuut gebrek aan betrouwbare jeugdparquetstatistieken. De verschillende initiatieven die achtereenvolgens genomen werden (informatisering van de jeugdparquetten, onderzoeksproject operationele directie Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, statistiekproductie door de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie) hebben elk afzonderlijk een zéér belangrijke impuls gegeven aan de ontwikkeling naar éénduidige en betrouwbare jeugdparquetstatistieken. We zijn er nog lang niet, maar de goede weg lijkt ingeslagen.

2. Instroom van protectionele zaken op de jeugdparquetten

Met de publicatie van voorliggende statistiek van de jeugdparquetten zet het Openbaar Ministerie opnieuw een belangrijke stap in de ontwikkeling van de justitiële statistieken in België. Net zoals voor de correctionele parketten en het federaal parket, zal nu ook de dossierstroom van de jeugdparquetten jaarlijks in kaart gebracht worden. In eerste instantie beperkt die beeldvorming zich tot de omvang en de aard van de instroom van protectionele zaken op de jeugdparquetten. De protectionele zaken omvatten zowel de als misdrijf omschreven feiten (MOF) als de problematische opvoedingssituaties (POS). De statistisch analisten zullen de wijze waarop de instroom wordt behandeld en de beslissingen die de jeugdparquetten terzake nemen, pas in een latere fase analyseren. Deze eerste publicatie blijft dus beperkt tot een kwantitatief overzicht van de instroom van protectionele zaken op de jeugdparquetten voor de periode 2006 tot en met 2010.⁶

Het Openbaar Ministerie kan deze basisgegevens nu reeds gebruiken als informatiehulpbron ter evaluatie en bijsturing van het gevoerde beleid. Maar het moge duidelijk zijn dat dit statistische instrument in de loop van de volgende jaren nog grondig moet uitgewerkt en uitgebreid worden.

⁶ Voorafgaand aan deze publicatie (2006-2010) maakten de statistisch analisten reeds een interne analyse voor de periode 2005-2009. Deze analyse werd grondig besproken met de jeugdparquetten. Hun kritische opmerkingen en contextualisaties werden verwerkt in deze analyse.

3. Interpretatiekader

Het belang van een correcte interpretatie en contextualisering van voorliggende statistische gegevens kan niet genoeg benadrukt worden.

We geven hierbij vier algemene beschouwingen:

1. Een optimale aanwending van objectieve cijfergegevens houdt in dat ze zorgvuldig worden geanalyseerd, geïnterpreteerd en vertaald naar het concrete beleidsniveau. Op die manier kunnen de verworven inzichten ook effectief gebruikt worden om het strafrechtelijk beleid te bepalen of bij te sturen en dragen de statistieken bij tot de realisatie van de doelen en strategie van het Openbaar Ministerie.
2. De gepresenteerde cijfergegevens geven een indicatie van de activiteiten van de jeugdparketten, maar kunnen geenszins beschouwd worden als een indicator van de werkelijk gepleegde jeugdcriminaliteit of van de bestaande problematische opvoedingssituaties. Het is immers algemeen geweten dat hetgeen op het jeugdparket toekomt door zeer veel factoren wordt bepaald. Dat expliciteert ook L. WALGRAVE: *"Zo is er niet alleen het klachtgedrag van slachtoffers, ook bijzondere acties van de politie (bijvoorbeeld rond pestgedrag of zinloos geweld) beïnvloeden de instroom van zaken op het parket. Vaak treedt er ook een selectie op in de doorverwijzing van zaken naar het parket. Het vermoeden leeft dat politiekorpsen meer dan vroeger een aantal (kleine) zaken op eigen houtje afhandelen, al dan niet met medeweten van het parket. Ook de manier waarop zaken door de politie en/of het parket gekwalificeerd worden, wordt door zeer veel factoren bepaald."*⁷
3. De jeugdparketstatistiek vormt evenmin een middel om de werklast van de jeugdparketten te evalueren. Zo zij een deel van de activiteiten van de jeugdparketten weerspiegelt, omvat zij niet het geheel van de hen toevertrouwde taken en activiteiten. Bovendien mag geen enkele stap voor de evaluatie van de prestaties van de parketten abstractie maken van de complexiteit van de te behandelen zaken, noch van de terbeschikkinggestelde middelen voor de realisatie van de verschillende opdrachten die aan de parketten zijn toegekend.
4. De gepresenteerde statistiek moet gekaderd worden binnen het project van de geïntegreerde criminologische statistiek.⁸ De doelstelling van zulke geïntegreerde statistiek is een zo volledig en coherent mogelijk inzicht te verschaffen in de gegevensstroom van feiten, zaken en personen die in de jeugdbeschermingsketen zijn opgenomen, vanaf het moment dat een proces-verbaal/melding wordt opgesteld tot en met de uitvoering van de opgelegde maatregel. Dit vereist de creatie en het operationeel maken van een statistisch instrument waarvan de verschillende onderdelen op elkaar zijn afgestemd en waarvan elk deel geënt is op een specifieke fase van de jeugdbeschermingsprocedure.

In de jaren tachtig maakte het model van een geïntegreerde criminologische statistiek het voorwerp uit van een grootschalig interuniversitair onderzoek. Daarbij stelden de onderzoekers de volgende vier dimensies van integratie voor, die elkaar complementair aanvullen.

- Interne integratie: deze dimensie verwijst naar het blootleggen en uitsluiten van contradicties, incoherenties en lacunes die vervat zijn in de gepubliceerde cijfers en dus naar de noodzaak van methodologische beginselen zowel op het niveau van de gegevensregistratie als op het niveau van de statistische gegevensverwerking. Bijvoorbeeld: het vastleggen van de teleenheid.

⁷ WALGRAVE, L., "Statistieken met betrekking tot jeugddelinquentie" in VANNESTE C., GOEDSEELS E, DETRY I. (ed.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken*, Gent, Academia Press, 2008, p. 103.

⁸ <http://www.om-mp.be/sa>

- Horizontale integratie: binnen elke afzonderlijke fase van de jeugdbeschermingsketen moeten communicatiekanalen worden uitgebouwd tussen de onderscheiden diensten met het oog op een gelijkvormige behandeling van de statistische gegevens. Bijvoorbeeld: het gebruik van één en dezelfde nomenclatuurlijst door alle jeugdparketten van het land.
- Verticale integratie: hiermee verwijst men naar de gegevensdoorstroming tussen de verschillende opeenvolgende fases van de jeugdbeschermingsketen. Bijvoorbeeld: politie → jeugdparket → jeugdrechtbank → maatregel.
- Contextuele integratie: de cijfermatige gegevens worden in een contextueel kader geplaatst zodat een genuanceerde en correcte interpretatie van de cijfers mogelijk wordt gemaakt. Het komt er dus op aan om de cijfers aan te vullen met andere kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. Bijvoorbeeld: demografische gegevens, informatie over wetwijzigingen, politieke prioriteiten, maatschappelijke evoluties en dergelijke meer moeten een goed begrip van statistieken mogelijk maken.

De grote meerwaarde van een statistiek die volgens deze principes is opgebouwd, schuilt in het groeiend begrip van het globale jeugdbeschermingssysteem waarin de verschillende actoren zich beter kunnen situeren in een groter betekenisvol geheel. Dit moet de beleidsmakers de mogelijkheid bieden een preciezer antwoord te formuleren op zeer gerichte vragen en een efficiënter en meer doelgericht jeugdbeschermingsbeleid te voeren op elk niveau.

Voorliggende jeugdparketstatistiek is gestoeld op drie van de vier dimensies van integratie.

- Interne integratie: in deze parketstatistiek worden de methodologische uitgangspunten geëxpliciteerd en rigoreus aangehouden. Alle tabellen en figuren zijn vergezeld van methodologische kanttekeningen.
- Horizontale integratie: de methodes van registratie worden verfijnd door samenwerking tussen de statistisch analisten en de jeugdparketten. In de mate van het mogelijke worden de verschillen in de gegevensregistraties tussen de 27 jeugdparketten gecorrigeerd door hercodering. Vervolgens worden de data van de 27 parketten op uniforme wijze verwerkt.
- Contextuele integratie: de jeugdparketstatistiek bevat enkele demografische gegevens die de mogelijkheid bieden om de jeugdparketgegevens in een ruimer kader te plaatsen.

Als gevolg van een gebrek aan coördinatie en een geïntegreerd beheer van de registratiesystemen, is het momenteel nog niet mogelijk om de opeenvolgende schakels doorheen de jeugdbeschermingsketen met elkaar te koppelen (verticale integratie).

De geïntegreerde criminologische statistiek vormt voor de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie het conceptueel kader van hun statistiekproductie. Het is evenwel duidelijk dat hier nog een lange weg moet afgelegd worden en een realistische benadering leert ons dat dit stapsgewijs zal moeten gebeuren, met respect voor de wetenschappelijke eisen van methodologische precisie, transparantie en verantwoording. Een statistiek over de instroom van zaken op de jeugdparketten is een eerste – belangrijke – stap. Maar het is evident dat daarnaast ook de opvolging van die zaken in kaart moet gebracht worden. Tevens moeten ook de activiteiten van de jeugdrechtbanken (zetel) bestudeerd worden. De gerechtelijke statistieken zouden vervolgens op hun beurt moeten gekoppeld worden met de data van de politie en de jeugdvoorzieningen.

4. Afstemming met het project “jeugdstatistieken” van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie

Voor de productie van hun eerste jeugdparketstatistiek moesten de statistisch analisten niet van nul beginnen, omdat het proces reeds in gang was gezet door de operationele directie Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC). Er kon dus voortgeborduurd worden op de werkzaamheden van het NICC, dat in 2002 - omwille van het acute gebrek aan cijfergegevens -

een specifiek onderzoeksmandaat inzake “de productie en wetenschappelijke exploitatie van statistische gegevens bij de jeugdparketten en -gerechten” toevertrouwd had gekregen van de toenmalige minister van Justitie.⁹

De uitvoering van dit (permanente) onderzoeksproject verloopt sinds 2003 in verschillende fasen, die geënt zijn op de fasen van de gerechtelijke procedure. De onderzoekers van de operationele directie Criminologie focusten eerst op de gegevens van de jeugdparketten om vervolgens de gegevens van de jeugdrechtbanken te bekijken. In elke fase werd nagegaan welke gerechtelijke gegevens er met betrekking tot jeugddelinquentie en jeugdbescherming geproduceerd werden, op welke wijze dit gebeurde en welke de kwaliteit was van de betreffende gegevens. Deze voorafgaande wetenschappelijke investering in de productie van betrouwbare gegevens was uiteraard onontbeerlijk voor elke latere exploitatie van de gegevens. Op het niveau van de *jeugdparketten* werd in 2007 een eerste onderzoeksrapport gepubliceerd over de instroom op de jeugdparketten voor het jaar 2005.¹⁰ Vervolgens werden ook de beslissingen van de jeugdparketten voor de jaren 2007-2008 geanalyseerd.¹¹ De werkzaamheden op het niveau van de *jeugdrechtbanken* namen een aanvang in 2005 en richten zich momenteel nog op de noodzakelijke aanpassingen in het registratiesysteem DUMBO teneinde ook voor de jeugdrechtbanken tot geldige en betrouwbare gegevens te komen die bruikbaar zouden zijn voor statistische doeleinden.

De beslissing van het College van Procureurs-generaal om het actieterrain van de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie uit te breiden tot de jeugdparketten, noopt redelijkerwijze tot een afstemming van de werkzaamheden. Zoals reeds vermeld, zullen de statistisch analisten in eerste instantie enkel de omvang en de aard van de instroom op de jeugdparketten in kaart brengen. Pas in een latere fase zullen ze de wijze waarop de instroom wordt behandeld, dus de beslissingen die de jeugdparketten terzake nemen, analyseren. Voor elke fase zullen de statistisch analisten eveneens de betrouwbaarheid en uniformiteit van de gegevens evalueren, met het oog op het verbeteren en waarborgen van de kwaliteit van de geregistreerde gegevens. Indien nodig zullen ze de data zuiveren, aanpassingen laten doorvoeren aan het PJP-registratiesysteem en/of registratierichtlijnen uitvaardigen. De exploitatie van statistische gegevens zal in het bijzonder gericht zijn op statistische jaarverslagen, evaluaties op het gebied van het jeugdbeschermingsbeleid, ondersteuning van het beleid en beheer van de procureurs des Konings, ondersteuning bij het uitwerken van de zonale veiligheidsplannen door afstemming van jeugdparquet- en politiedata en tenslotte op het beantwoorden van gerichte statistische vragen (parlementaire vragen, pers e.a.). Voor elk van deze activiteiten zullen de statistisch analisten ernaar streven om de cijfers die ze aanleveren te kaderen in de operationele context van het Openbaar Ministerie, teneinde een eenduidige interpretatie in functie van het beleid mogelijk te maken.

De nieuwe activiteiten van de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie beletten geenszins dat de onderzoekers van de operationele directie Criminologie (NICC) kunnen blijven verder werken aan de hen toevertrouwde onderzoeksopdracht. Toch is er sprake van een zekere “overlap” en lijkt een duidelijke rol- en taakverdeling tussen de betrokken statistiekproducenten op termijn wenselijk, te meer daar er ondertussen bij de Zetel ook een “Vast Bureau voor Werklastmeting en Statistiek” is opgericht dat onder andere de activiteiten van de jeugdrechtbanken in kaart brengt. Dit belet niet dat een constructieve samenwerking en dynamische dialoog tussen de actoren kan leiden tot boeiende en vernieuwende inzichten.

⁹ Het doel van het onderzoek werd toen omschreven als “enerzijds het leveren van een wetenschappelijke bijdrage aan de productie van statistische gegevens met betrekking tot jeugddelinquentie en jeugdbescherming en anderzijds het exploiteren van de gegevens in het kader van wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het beleid in het domein”.

¹⁰ VANNESTE C., GOEDSEELS E. en DETRY I. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken.*, Gent, Academia Press, 2008, 153 p.

¹¹ Voor meer informatie zie: RAVIER I., GOEDSEELS E. en DETRY I., Jeugdparketten, in FOD JUSTITIE (ed.), *Justitie in cijfers*, 2010, 41-53.

Hoofdstuk 1: Methodologie

1. Algemeen

Voorliggende jeugdparquetstatistiek bevat, per burgerlijk jaar, informatie over de instroom van protectionele zaken (MOF: als misdrijf omschreven feiten en POS: problematische opvoedingssituaties) op de jeugdparketten bij de rechtbanken van eerste aanleg vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2010. Er worden geen statistieken gepresenteerd over de beslissingen die de jeugdparquetten terzake nemen. Evenmin komen de burgerlijke zaken waar het parket een vorderingsbevoegdheid heeft (sociaal onderzoek, ontzetting uit het ouderlijk gezag, adoptie, ontkenning van of onderzoek naar vaderschap, voogdijprocedure, onderzoek op vraag van de onderzoeksrechter) aan bod.¹²

De lezer dient voor ogen te houden dat voorliggende publicatie een gestandaardiseerde statistiek betreft. Daarnaast kunnen statistische preciseringen, thematische ad-hoc-analyses en nadere toelichtingen aangevraagd worden bij het College van Procureurs-generaal.

2. Bron van gegevens

Deze statistiek is volledig en uitsluitend opgebouwd aan de hand van gegevens geregistreerd in het informaticasysteem van de jeugdparquetten, dat PJP wordt genoemd, hetgeen staat voor "parquet jeunesse/jeugdparquet".

Het PJP-systeem is in de jeugdparquetten geïnstalleerd op verschillende tijdstippen (en in uiteenlopende omstandigheden wat de voorbereiding van de gebruikers betreft). De onderstaande tabel toont per parket de startdatum van de registraties in het PJP-systeem.¹³ Van de 27 parketten in ons land zijn er momenteel 26 die alle gegevens betreffende de instroom van protectionele zaken invoeren in het geïnformatiseerd systeem PJP. Enkel het parket van Eupen registreert geen gegevens in PJP, bij gebrek aan een Duitstalige versie. Sommige jeugdparquetten zijn pas gestart met systematische registratie in PJP in de loop van de referentieperiode (2006-2010). Voor die gerechtelijke arrondissementen zijn de gegevens in de gepresenteerde tabellen beperkt tot de jaren waarin men vanaf het begin van het jaar systematisch alle protectionele zaken in het PJP-systeem invoert.

Tabel A: Datum van ingebruikname van het PJP-systeem per gerechtelijk arrondissement

Rechtsgebied	Arrondissement	Datum ingebruikname PJP
ANTWERPEN	ANTWERPEN	01/10/2000
	MECHELEN	01/01/2002
	TURNHOUT	01/01/2001
	HASSELT	01/09/2001
	TONGEREN	01/01/2004
BERGEN	CHARLEROI	20/12/2004

¹² Er worden ook geen statistieken gepresenteerd op het niveau van de parketten-generaal.

¹³ Indien de exacte dag van ingebruikname niet gekend is, wordt als startdatum de eerste dag van de volgende maand gekozen.

Rechtsgebied	Arrondissement	Datum ingebruikname PJP
	BERGEN	20/09/2009
	DOORNIK	01/05/2004
BRUSSEL	BRUSSEL	01/05/2001
	LEUVEN	01/01/2001
	NIJVEL	01/01/2000
GENT	GENT	01/01/2000
	DENDERMONDE	15/11/2000
	OUDENAARDE	01/11/2003
	BRUGGE	13/11/2000
	KORTRIJK	01/10/2003
	IEPER	01/12/2000
	VEURNE	05/06/2003
LUIK	LUIK	01/02/1999
	HOEI	01/01/1999
	VERVIERS	01/01/2005
	NAMEN	01/01/2000
	DINANT	01/01/2006
	AARLEN	06/01/2006
	NEUFCHATEAU	08/01/2007
	MARCHE-EN-FAMENNE	01/01/2004
	EUPEN	---

De PJP-databanken worden gevoed voor administratieve doeleinden. Het gebruik van de gegevens van het PJP-systeem voor statistische doeleinden biedt het voordeel dat aan het parketpersoneel geen bijkomend werk wordt opgelegd.

Het gebruik van administratieve gegevensbanken gaat echter ook gepaard met beperkingen die nopen tot de nodige voorzichtigheid bij het interpreteren van de statistieken. Deze beperkingen hebben te maken met een gebrek aan eenvormigheid van de gegevens die in de verschillende jeugdparketten worden geregistreerd.

De heterogeniteit van de registratiepraktijken wordt o.m. in de hand gewerkt doordat het PJP-systeem bepaalde tekortkomingen vertoont. Zo wordt het registratiesysteem bijvoorbeeld niet systematisch aangepast aan de wijzigingen in het jeugdbeschermingsrecht, hetgeen de parketten soms noopt tot vindingrijkheid en tot het uitwerken van ad-hoc-oplossingen.

Om een zicht te krijgen op de betrouwbaarheid en uniformiteit van de geregistreerde gegevens met betrekking tot de instroom, organiseerden de statistisch analisten een grondige bevraging van de registratiepraktijken bij de jeugdparketten. Eerst werd een schriftelijke vragenlijst verstuurd naar alle jeugdparketten, daarna legden de statistisch analisten nog plaatsbezoeken af met het oog op bijkomende verduidelijkingen. Het geheel liet toe om een zicht te krijgen op de diversiteit in registratiepraktijken en maakte de nood aan uniformisering duidelijk. Hiervoor zal trouwens een permanente inspanning moeten geleverd worden. De statistisch analisten streven naar de redactie van een handleiding met duidelijke, eenvormige en nationale registratierichtlijnen voor de jeugdparketten. Het lijkt aangewezen dat dit vademecum ontwikkeld en geactualiseerd zou worden door een samenwerkingsverband tussen het Openbaar Ministerie, de Zetel, de stafdienst ICT van de FOD Justitie en het NICC. Tevens zal de opvolging van de registratierichtlijnen geëvalueerd worden

en indien nodig zal aan de parketten gevraagd worden bepaalde gegevens te corrigeren of up-to-date te brengen.

3. Analysevariabelen en teleenheid

Voor het analyseren van de instroom van protectionele zaken baseren de statistisch analisten zich op de volgende variabelen:

Het notitienummer:

Het notitienummer wordt in principe overgenomen van het proces-verbaal. Voor een dossier naar aanleiding van een klacht of melding wordt door het informaticasysteem automatisch een volgnummer (als deel van het notitienummer) toegekend. Een zaak wordt per parket geïdentificeerd door dit unieke notitienummer.

Het type van de zaak:

De jeugdparketten kunnen kiezen tussen de volgende types:

- “als misdrijf omschreven feit” (MOF)
- “problematische opvoedingssituatie” (POS)
- “noch MOF, noch POS”.

Onder het type “noch MOF, noch POS” komen alle zaken die niet in één van de twee andere types konden worden onderverdeeld. Deze laatste categorie wordt niet door alle parketten gebruikt en wordt dan ook niet meegeteld in de tabellen van deze analyse.

De tenlastelegging:

Aan de zaken die op het jeugdparket toekomen, kent de parketmagistraat een voornaamste tenlastelegging toe.¹⁴ Deze voornaamste tenlastelegging preciseert over het algemeen de tenlasteleggingscode die de politie heeft geregistreerd wanneer het aanvankelijk proces-verbaal werd opgemaakt. Een zaak kan meer dan één strafbaar feit bevatten. Het is echter niet mogelijk om op zaakniveau bijkomende tenlasteleggingen toe te voegen. Op het niveau van de minderjarige kunnen wel één of meerdere bijkomende tenlasteleggingscodes worden toegekend. Dit wordt echter niet in alle parketten gedaan omwille van de extra werklust en omwille van het gebrek aan administratief belang.

De oorsprong:

De oorsprong verwijst naar de aard en de auteur van het proces-verbaal, de klacht of de melding.

De datum van de feiten:

Het gaat hier om de datum van het als misdrijf omschreven feit of van de problematische opvoedingssituatie. Als de als misdrijf omschreven feiten of de problematische opvoedingssituatie zich gedurende een periode voordeden, zal men de begindatum en de einddatum van die periode registreren.

De datum van proces-verbaal:

Dit is de datum waarop het proces-verbaal werd opgesteld, de klacht werd ingediend of er melding werd gemaakt van de feiten.

De datum van binnenkomst op het jeugdparket.

¹⁴ In het geval van een problematische opvoedingssituatie worden er op zich geen feiten ten laste gelegd van de minderjarige. Men is echter technisch verplicht om ook in die gevallen een tenlastelegging te registreren. Vaak wordt dan gekozen voor de tenlastelegging ‘kind in gevaar [42O]’.

Het geslacht van de minderjarige.

De leeftijd van de minderjarige:

Om de leeftijd te berekenen baseren de statistisch analisten zich op het verschil tussen de geboortedatum en de datum van het einde van de feiten. Indien de einddatum niet gekend is, baseren ze zich op de begindatum van de feiten.

Het arrondissement:

Dit is het gerechtelijk arrondissement waar de zaak wordt aangemeld. Aan iedere gegevenstabel die geëxtraheerd wordt uit de lokale databanken van de jeugdparketten wordt de variabele arrondissement toegekend.

Bepaalde gegevens worden geregistreerd in velden waaraan een codelijst is gekoppeld (geslacht, type van de zaak, tenlastelegging...). Op basis van de bewuste codelijsten kunnen gegevens gehergroepeerd worden. Zo worden de tenlasteleggingen die op het niveau van een zaak zijn geregistreerd bijvoorbeeld gehergroepeerd in rubrieken (type tenlastelegging). Deze indeling komt overeen met diegene die door het College van Procureurs-generaal werd vastgelegd op het niveau van de correctionele parketstatistieken. Een gedetailleerd overzicht van de tenlasteleggingen per rubriek vindt men terug op onze website.¹⁵

Als *teleenheid* wordt zowel “een zaak” als “een (unieke) minderjarige” gehanteerd:

- Wanneer we het hebben over “een **zaak**”, bedoelen we hiermee systematisch “één minderjarige onder één type van de zaak (MOF of POS) onder één notitienummer”. Indien binnen hetzelfde notitienummer een minderjarige zowel als MOF en POS gekwalificeerd wordt, wordt deze minderjarige in deze analyse éénmaal geteld als MOF en éénmaal als POS. Eén notitienummer kan betrekking hebben op verschillende minderjarigen. We tellen elke minderjarige per type van de zaak (MOF/POS) per notitienummer als één eenheid. Als de politie bijvoorbeeld een proces-verbaal overmaakt aan het parket waarin er sprake is van twee minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit (MOF) gepleegd hebben, dan tellen we deze als twee eenheden (één eenheid voor elke minderjarige in het proces-verbaal). Wanneer éénzelfde minderjarige betrokken is in twee verschillende notitienummers (op basis van twee verschillende processen-verbaal voor twee verschillende feiten) dan wordt diezelfde persoon twee keer (want één keer per notitienummer) geteld. Navolgende processen-verbaal worden in de praktijk toegevoegd aan het dossier maar geven op zichzelf geen aanleiding tot de creatie van een nieuw notitienummer. Dus: een zaak komt systematisch overeen met één minderjarige en eenzelfde minderjarige kan in meerdere zaken betrokken zijn.
- Op het niveau van de POS-zaken wordt ook gebruik gemaakt van de teleenheid “**minderjarige**”.¹⁶ Deze teleenheid komt overeen met een unieke minderjarige per parket hetgeen betekent dat eenzelfde minderjarige in hetzelfde gerechtelijk arrondissement hooguit één keer geteld wordt gedurende de volledige referentieperiode (2006-2010), onafhankelijk van het aantal notitienummers waarin deze minderjarige betrokken is. De minderjarige wordt geteld in het jaar waarin hij voor het eerst in een POS-zaak betrokken werd. We wijzen er op dat in de bewuste tabellen/grafieken enkel die minderjarigen geteld worden die tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010 op het jeugdparquet voor het eerst geregistreerd werden in een POS-zaak. Als een minderjarige dus vóór 1 januari 2006 geregistreerd werd in een POS-zaak, wordt hij hier niet meegeteld omdat de allereerste registratie van die minderjarige in een POS-zaak dateert van vóór de referentieperiode.

¹⁵ <http://www.om-mp.be/sa/jstat2010/n/conversiepreventiecode.html>

¹⁶ Cf. tabellen 15 t.e.m. 18 en grafiek 2.

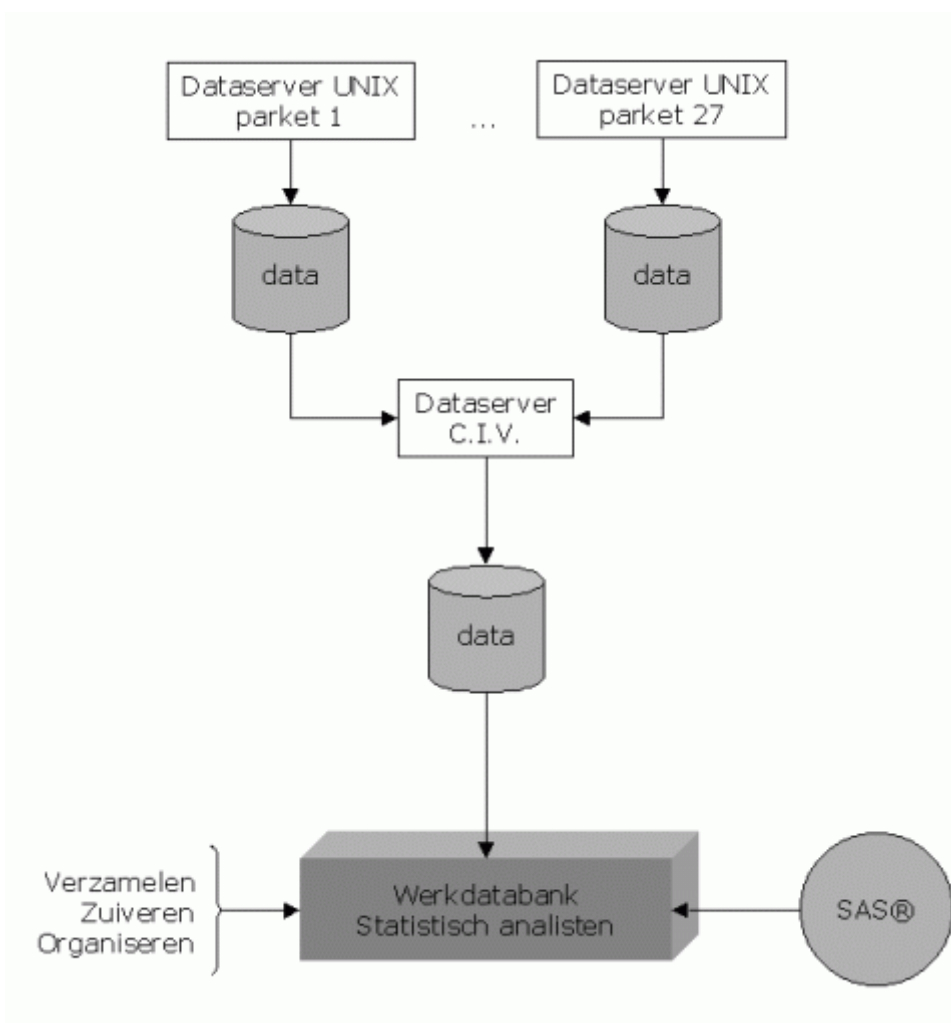
In principe wordt een zaak lastens een *onbekende verdachte* ingevoerd in het registratiesysteem van de correctionele parketten en niet in het PJP-systeem. Wanneer de onbekende verdachte nadien toch geïdentificeerd wordt en het blijkt om een minderjarige te gaan, dan wordt de zaak lastens de minderjarige alsnog in het PJP-systeem ingegeven. Uitzonderlijk wordt een zaak lastens een onbekende verdachte in het PJP-systeem geregistreerd als men bijna zeker is dat het gaat om een minderjarige verdachte.

4. Centrale databank van het College van Procureurs-generaal

De statistisch analisten hebben een centrale statistische databank ontwikkeld met behulp van SAS® software. Met het oog op het extraheren van de gegevens, het transformeren en het laden van de extracties in de statistische databank hebben de statistisch analisten geautomatiseerde procedures ontwikkeld. Momenteel worden deze extracties twee maal per jaar uitgevoerd, namelijk op 10 januari en 10 juli.

De totstandkoming van de centrale databank wordt hieronder schematisch voorgesteld.

De centralisatie van een aantal gegevens van de lokale databanken op een centrale dataserver met het oog op de creatie van jeugdparketstatistieken

Elk parket voedt zijn lokale gegevensbank aan de hand van administratieve registraties in het PJP-systeem. Deze lokale administratieve gegevensbanken zijn geïnstalleerd op een dataserver (UNIX-computer) en de opgeslagen gegevens zijn toegankelijk via een terminal of PC. Gegevens opvragen tussen de parketten onderling is niet mogelijk, aangezien er alleen toegang bestaat tot de eigen lokale gegevensbank. Elke gegevensbank is een verzameling van ongeveer een 70-tal bestanden met gegevens van één parket. Naast gewone gegevens bevat de gegevensbank ook codetabellen. Er zijn nationaal gedefinieerde codes, maar ook lokale codes (eigen aan een parket).

De extracties in de 27 lokale gegevensbanken moeten gebeuren aan de hand van identieke parameters op een centraal niveau en dat is alleen maar mogelijk door een ver doorgedreven manier van automatisering. Daarom worden de nodige gegevens - een selectie van gegevens uit de PJP-tabellen - vanuit de verschillende parketten gecentraliseerd op een dataserver (UNIX-computer) bij de dienst ICT van de FOD Justitie.

De data worden vervolgens door de statistisch analisten verzameld, gezuiverd, georganiseerd en opgeslagen in een werkdatabank. Het zuiveren van een dataset betekent dat op de ruwe gegevens controles worden uitgevoerd en fouten worden gecorrigeerd. Door middel van SAS® loggen de statistisch analisten in op deze centrale UNIX-server om statistische bewerkingen door te voeren.

Het produceren van de tabellen van dit statistisch rapport werd in ruime mate geautomatiseerd dankzij de SAS® software voor gegevensverwerking. Daaruit volgt dat de latere uitgaven, die op grond van nieuwe uittreksels uit de PJP-gegevensbanken worden opgesteld, op relatief korte tijd kunnen worden verwezenlijkt.

5. Vergelijking met de methodologie van het NICC

In het kader van hun onderzoeksproject (cf. supra) brachten de onderzoekers van de operationele directie Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) reeds de instroom op de jeugdparketten van het jaar 2005 in kaart. De door hen gebruikte methodologie wordt beschreven in de publicaties "Analyse van de instroom op de jeugdparketten voor het jaar 2005"¹⁷ en "De 'nieuwe' statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken"¹⁸. Wanneer we deze methodologie vergelijken met degene van de statistisch analisten toegepast in de voorliggende jeugdparketstatistieken, duiken een aantal verschillen op. Hieronder worden de belangrijkste methodologische verschillen beschreven, waarbij een verantwoording wordt gegeven van de gemaakte methodologische keuzes door de statistisch analisten. De verschillen in methodologie verklaren waarom de cijfers van de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie niet mogen vergeleken worden met deze van het NICC.

In 2005 registreerden 23 van de 27 jeugdparketten systematisch gegevens in het PJP-systeem. Het NICC vulde aanvankelijk de ontbrekende gegevens van drie van de vier ontbrekende jeugdparketten (Aarlen, Eupen, Bergen) aan met manuele tellingen.¹⁹ De statistisch analisten presenteren hier enkel gegevens geëxtraheerd uit de geïnformatiseerde PJP-databanken van de jeugdparketten. Geen

¹⁷ VANNESTE C., GOEDSEELS E. en DETRY I., *Analyse van de instroom op de jeugdparketten voor het jaar 2005*, Collectie van onderzoeksrapporten & onderzoeksnota's n°20a, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, hoofdafdeling Criminologie, Brussel, juli 2007, 112 p + bijlagen.

¹⁸ DETRY I. en GOEDSEELS E., "De nieuwe statistiek van de jeugdparketten. Analyse van de gegevens met betrekking tot de instroom voor het jaar 2005" in VANNESTE C., GOEDSEELS E. en DETRY I. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken*, Gent, Academia Press, 2008, 153 p.

¹⁹ VANNESTE C., GOEDSEELS E. en DETRY I., *Analyse van de instroom op de jeugdparketten voor het jaar 2005*, tabellen 1 en 2.

enkele andere bron, zoals manuele registers of geïncorporeerde registers “van het huis”, wordt aangewend voor deze publicatie.

Het NICC hanteerde meerdere teleenheden in hun analyse: zowel een zaak (iedere zaak werd slechts één keer geteld) als een minderjarige (iedere minderjarige werd per jaar en per parket één keer geteld). De statistisch analisten hanteren eveneens de teleenheden “zaak” en “minderjarige”. In de meeste tabellen/grafieken is de teleenheid gelijk aan een “zaak”, hetgeen betekent dat we elke minderjarige per type van de zaak (MOF/POS) per notitienummer als één eenheid tellen. Enkel op het niveau van de POS-zaken hanteren we - om redenen zoals toegelicht bij de bewuste tabellen/grafieken - ook de teleenheid “minderjarige”: hieronder verstaan we per parket alle unieke minderjarigen die tijdens de referentieperiode (2006-2010) voor de allereerste keer in het PJP-systeem geregistreerd werden als minderjarige verkerend in een problematische opvoedingssituatie.²⁰

Als het gerechtelijk arrondissement waar het als misdrijf omschreven feit of de problematische opvoedingssituatie zich voordeed, verschillend is van het gerechtelijk arrondissement waar de minderjarige zijn wettelijke woonplaats heeft, wordt de zaak bezorgd aan het gerechtelijk arrondissement waar de minderjarige gedomicilieerd is.²¹ Het NICC heeft getracht de zaken die van het ene jeugdparquet aan het andere jeugdparquet ter beschikking werden gesteld, uit de instroom van 2005 te weren om dubbeltellingen te vermijden. Deze beoogde opkuis kon door het NICC echter niet volledig doorgevoerd worden aangezien het niet altijd mogelijk is om te achterhalen welk origineel notitienummer aan de basis lag van een ter beschikking gesteld dossier. Aangezien voorliggende parketstatistiek een indicatie van de instroom op de jeugdparquetten geeft en een ter beschikking gestelde zaak zowel instroomde op het parket van herkomst als op het parket van bestemming, hebben de statistisch analisten besloten zowel het origineel notitienummer als het notitienummer van de terbeschikkingstelling mee te tellen in de tabellen, conform de methodologie van de correctionele parketstatistiek.

Het NICC baseerde zich om het gerechtelijk arrondissement te bepalen op de variabele die automatisch verschijnt op basis van het notitienummer. Door een lokale registratiepraktijk van het Brusselse jeugdparquet wordt bij de ter beschikking gestelde zaken in het notitienummer echter steeds het parket van oorsprong ingevuld in plaats van het eigen parket. Indien het parket van Nijvel bijvoorbeeld een dossier met notitienummer NI43.L1.99-09²² ter beschikking stelde aan het Brusselse jeugdparquet, dan werd dit in Brussel geregistreerd als bijvoorbeeld NI43.98.1234-09²³ in plaats van BR43.98.1234-09. Het NICC telde beide notitienummers als twee afzonderlijke zaken behandeld door het parket van Nijvel en rekende deze beide notitienummers tot de instroom van Nijvel. M.a.w. het NICC telde zaken van het parket Brussel bij andere parketten, waardoor er een onderschatting ontstond van de instroom op het parket van Brussel en een overschatting van de instroom op de andere parketten. Bovendien maakte het NICC op basis van deze variabele een vergelijking tussen de Vlaamse parketten, de Waalse parketten en het parket van Brussel. De statistisch analisten werken daarentegen met de variabele “arrondissement” die aan iedere geëxtraheerde tabel uit de lokale PJP-databanken wordt toegekend. Op die manier wordt er geen enkele zaak onterecht bij een ander parket geteld. De statistisch analisten tellen de twee notitienummers uit het bovenstaande voorbeeld één keer in Nijvel en één keer in Brussel.

²⁰ Soms worden nieuwe zaken gecreëerd om bepaalde functionaliteiten van het PJP-systeem te testen. Deze “testzaken” worden in deze analyse niet tot de instroom gerekend.

²¹ Dit gebeurt ook wanneer de minderjarige verhuist naar een ander gerechtelijk arrondissement.

²² Een notitienummer bevat verschillende componenten:

- de arrondissementscode (in dit geval “NI” voor Nijvel),
- de tenlasteleggingscode (in dit geval “43” voor de tenlastelegging “opzettelijke slagen en verwondingen”),
- de verbaliserende autoriteit (in dit geval “L1”: een lokale politiezone),
- een volgnummer (in dit geval 99) en
- het jaartal waarin het proces-verbaal werd opgesteld (in dit geval “09” voor 2009).

²³ Ter beschikking gestelde dossiers worden geregistreerd met verbaliserende autoriteit “98” en krijgen door het informaticasysteem automatisch een volgnummer toegekend (in dit geval “1234”).

Het NICC herstructureerde de door de dienst ICT van de FOD Justitie aangeleverde data op basis van het notitienummer. Gezien de lokale registratiepraktijk van Brussel – het noteren van het oorspronkelijke parket in het notitienummer bij terbeschikkinggestelde dossiers – kan in de extractie meerdere keren hetzelfde notitienummer bestaan. Indien bijvoorbeeld een door Nijvel aan Brussel ter beschikking gesteld dossier op het jeugdparquet van Brussel het notitienummer NI43.98.9999-09 krijgt, is het mogelijk dat in Nijvel een ander dossier dat vanuit een ander jeugdparquet werd overgemaakt, eveneens ditzelfde notitienummer krijgt. Het NICC telde deze zaken maar één keer, terwijl dit eigenlijk twee verschillende dossiers betreft. Daarom gebruiken de statistisch analisten de eigen gecreëerde variabele “arrondissement” samen met het notitienummer om de gegevens op een correcte wijze te analyseren.

Het NICC heeft per gerechtelijk arrondissement de instroom van de jeugdparquetten gerelateerd aan de minderjarigenpopulatie om zo de aanmeldingsgraad²⁴ te bepalen. De statistisch analisten zijn de mening toegedaan dat dit - omwille van de terbeschikkingstellingen (cf. supra) - niet op een voldoende betrouwbare wijze kan gebeuren.

In tegenstelling tot het NICC dat de leeftijd van de minderjarigen berekent op basis van de geboortedatum en de datum van het proces-verbaal, de klacht of de melding, berekenen de statistisch analisten de leeftijd op basis van de geboortedatum en de datum van de feiten. De leeftijd op het moment van het proces-verbaal, de klacht of de melding kan immers verschillen van de leeftijd op het ogenblik van de feiten. De leeftijd van de minderjarige op het ogenblik van de feiten is in ieder geval steeds meer relevant dan deze op het moment van het proces-verbaal, de klacht of de melding.

Het NICC telt enkel de minderjarigen (tot 18 jaar) waarvoor de leeftijd gekend is. De statistisch analisten presenteren daarentegen alle protectionele zaken die geregistreerd worden in PJP. Dit impliceert dat de leeftijdscategorieën van de minderjarigen in de tabellen worden aangevuld met twee categorieën: “onbekend/error” en “vanaf 18 jaar”. In de categorie “onbekend/error” zitten alle zaken waarvoor de exacte leeftijd van de betrokkene(n) niet achterhaald kan worden. De categorie “vanaf 18 jaar” verwijst naar diegene(n) waarvan de leeftijd minstens 18 jaar zou zijn.²⁵

De indeling van de tenlasteleggingen van het NICC verschilt van diegene van de statistisch analisten. De statistisch analisten hergroeperen de tenlasteleggingen volgens de indeling zoals gebruikt in de correctionele parketstatistiek, die vastgelegd werd door het College van procureurs-generaal.²⁶

²⁴ Het aantal aangemelde zaken per minderjarige per jaar (op basis van de minderjarigenpopulatie per gerechtelijk arrondissement).

²⁵ Uit de werkbezoeken aan de jeugdparquetten is gebleken dat indien er meerderjarigen worden teruggevonden in de dataset, dit hoofdzakelijk te wijten is aan foutieve registraties. Toch werden er een aantal verklaringen gegeven waarbij een meerderjarige in het systeem geregistreerd wordt en geregistreerd blijft. Het kan bijvoorbeeld gaan om meerderjarigen die het voorwerp uitmaken van een schoolproject. Een meerderjarige (nog steeds schoolgaand) die spijbelt, kan geregistreerd worden in PJP. Vreemdelingen waarvan de leeftijd niet gekend is, maar waarvan een vermoeden is van minderjarigheid, kunnen in afwachting in het systeem worden geregistreerd. Indien later uit een BOT-scan blijkt dat de persoon toch meerderjarig is, wordt zijn eigenlijke leeftijd ingegeven, maar blijft hij geregistreerd in het systeem om later opzoekingswerk te vergemakkelijken.

²⁶ Een gedetailleerd overzicht van de tenlasteleggingen per rubriek vindt men terug op onze website: <http://www.om-mp.be/sa/jstat2010/n/conversiepreventiecode.html>.

Hoofdstuk 2: Instroom protectionele zaken (MOF en POS) op de jeugdparketten (referentieperiode 2006-2010)

1. Situering

Onder de instroom verstaan we alle protectionele zaken die bij de jeugdparketten zijn binnengekomen tijdens de periode 2006-2010.²⁷ Burgerlijke zaken²⁸ worden niet in de selectie opgenomen.

Binnen de protectionele zaken wordt er een onderverdeling gemaakt tussen zaken waarin een minderjarige een als misdrijf omschreven feit (MOF) heeft gepleegd en zaken waarin een minderjarige zich in een problematische opvoedingssituatie (POS) bevindt. We houden in deze analyse geen rekening met zaken die werden geregistreerd als “noch MOF/noch POS”.²⁹

Na een algemene overzichtstabel die het aantal zaken per gerechtelijk arrondissement, per jaar van binnenkomst en per type van de zaak toont, gaan we vervolgens in op de MOF-zaken en in het laatste deel op de POS-zaken. In elk gedeelte wordt de eerste tabel gegenereerd op arrondissementeel niveau (tabellen 2 en 11). Om per parket een vergelijking over de jaren heen toe te laten wordt voor deze tabellen gebruik gemaakt van een indexcijfer.³⁰ Bij de analyse van de instroom van de MOF-zaken naargelang het type tenlastelegging wordt eveneens een indexcijfer berekend (tabel 5). Uit tabel A blijkt dat 24 van de 27 parketten gedurende de gehele referentieperiode gebruik maakten van het PJP-systeem. De drie ontbrekende parketten (Bergen, Neufchâteau en Eupen) worden niet meegerekend in elk van de tabellen die indexcijfers presenteren.

Wanneer we het in de tabellen 1 tot en met 14 hebben over “*een zaak*”, tellen we systematisch elke minderjarige per type van de zaak (MOF/POS) per notitienummer als één eenheid. Eenzelfde minderjarige kan dus binnen éénzelfde arrondissement in verschillende notitienummers betrokken zijn of kan in hetzelfde notitienummer met een verschillend type (MOF/POS) betrokken zijn. In beide gevallen zal eenzelfde minderjarige binnen hetzelfde arrondissement meermaals geteld worden.

In tabellen 15 tot en met 18 wordt er gebruik gemaakt van de teleenheid “*minderjarige*”. Dit houdt in dat we iedere minderjarige per parket slechts éénmaal tellen ongeacht het aantal zaken waarin hij betrokken is.

Als het gerechtelijk arrondissement waar het als misdrijf omschreven feit of de problematische opvoedingssituatie zich voordeed, verschillend is van het gerechtelijk arrondissement waar de minderjarige zijn wettelijke woonplaats heeft, wordt de zaak overgemaakt aan het gerechtelijk arrondissement waar de minderjarige gedomicilieerd is. Deze terbeschikkingstellingen zorgen ervoor dat zaken die betrekking hebben op dezelfde feiten (MOF) of dezelfde situatie (POS) in de tabellen

²⁷ Hiermee worden alle zaken bedoeld waarvoor een nieuw notitienummer gecreëerd werd tijdens de referentieperiode.

²⁸ Burgerlijke zaken die met de code van een protectionele zaak worden geregistreerd, maar die via de verbaliserende overheid geïdentificeerd kunnen worden, worden eveneens geweerd uit de tabellen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor notitienummers die de code DAP (= Déchéance de l'autorité parentale) als verbaliserende overheid dragen in het arrondissement Namen.

²⁹ Het systeem laat toe om te kiezen voor het type van de zaak “noch MOF/noch POS”. Daar waar bepaalde parketten bij twijfel over het type van de zaak (MOF/POS) geen nieuwe zaak aanmaken, maken andere een “noch MOF/noch POS”-zaak aan. Andere parketten maken geen gebruik van deze mogelijkheid en maken steeds een keuze tussen een MOF- of POS-zaak. Deze verschillen in werkwijze kunnen de cijfers enigszins beïnvloeden.

³⁰ De index is een verhoudingscijfer dat een bepaalde evolutie weergeeft. Toch dient men steeds rekening te houden met de absolute aantallen. Een grote procentuele stijging of daling wijst niet noodzakelijkerwijs op een grote groei of afname in de absolute aantallen.

éénmaal zullen geteld worden in het initiële parket en éénmaal in het parket waaraan ze overgemaakt worden.

Om de lezer een idee te geven van de minderjarigenpopulatie in elk van de gerechtelijke arrondissementen, presenteren we hieronder tabel B die per jaar van de referentieperiode een overzicht geeft van het aantal minderjarigen (-18-jarigen) dat op 1 januari deel uitmaakte van de totale bevolking per gerechtelijk arrondissement.

Tabel B: Minderjarigenpopulatie op 1 januari van het burgerlijk jaar en per gerechtelijk arrondissement

		01/01/2006	01/01/2007	01/01/2008	01/01/2009	01/01/2010
ANTWERPEN	ANTWERPEN	194.662	195.616	196.912	198.582	200.315
	MECHELEN	62.933	63.064	63.472	63.861	64.380
	TURNHOUT	82.308	82.550	82.782	83.140	83.200
	HASSELT	85.969	85.876	86.051	86.127	85.999
	TONGEREN	74.991	74.775	74.495	74.464	74.028
	TOTAAL RECHTSGEBIED	500.863	501.881	503.712	506.174	507.922
BERGEN	CHARLEROI	123.160	122.820	122.293	122.229	122.058
	BERGEN	91.174	91.541	91.466	91.402	91.191
	DOORNIK	64.835	65.060	65.140	65.309	65.186
	TOTAAL RECHTSGEBIED	279.169	279.421	278.899	278.940	278.435
BRUSSEL	BRUSSEL	344.548	349.390	354.366	360.619	367.241
	LEUVEN	91.033	91.725	92.421	93.071	93.265
	NIJVEL	84.039	84.320	84.361	84.185	84.098
	TOTAAL RECHTSGEBIED	519.620	525.435	531.148	537.875	544.604
GENT	GENT	115.738	116.454	116.815	117.543	118.206
	DENDERMONDE	118.290	119.199	119.950	121.178	122.184
	OUDENAARDE	39.059	39.452	39.741	40.112	40.341
	BRUGGE	89.137	88.537	87.855	87.544	86.706
	KORTRIJK	85.978	85.851	85.515	85.459	85.155
	IEPER	26.309	26.234	26.131	25.984	25.759
	VEURNE	20.228	19.929	19.705	19.500	19.389
	TOTAAL RECHTSGEBIED	494.739	495.656	495.712	497.320	497.740
LUIK	LUIK	127.370	127.494	127.401	127.618	128.124
	HOEI	32.009	32.001	32.035	32.215	32.295
	VERVIERS	46.456	46.391	46.232	46.057	45.872
	NAMEN	64.939	64.824	64.772	64.847	65.065
	DINANT	37.059	37.240	37.047	36.874	36.632
	AARLEN	25.023	25.237	25.451	25.605	25.593
	NEUFCHATEAU	20.074	20.219	20.348	20.532	20.539
	MARCHE-EN-FAMENNE	16.323	16.212	16.149	16.168	16.006
	EUPEN	15.802	15.775	15.601	15.388	15.329
	TOTAAL RECHTSGEBIED	385.055	385.393	385.036	385.304	385.455
TOTAAL	2.179.446	2.187.786	2.194.507	2.205.613	2.214.156	

Bron: ECODATA, FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Bovenstaande tabel verklaart gedeeltelijk de grote verschillen tussen de gerechtelijke arrondissementen. Toch dient men te waarschuwen dat deze tabel - in combinatie met de momenteel beschikbare statistieken op het niveau van de protectionele zaken - niet zomaar toelaat om precieze uitspraken te doen over eventuele (inter)arrondissementele verschillen in de mate waarin minderjarigen betrokken zijn in dergelijke zaken. Zoals reeds eerder vermeld, zorgt het ter beschikking stellen van zaken van het ene jeugdparquet aan het andere er immers voor dat bepaalde zaken in eenzelfde jaar in meerdere parketten geregistreerd worden. In bovenstaande tabel wordt elke minderjarige daarentegen elk jaar slechts één keer geteld, dit gebeurt dan op basis van diens wettelijke woonplaats op 1 januari van het desbetreffende jaar.

2. Algemeen overzicht instroom (MOF en POS) per jaar en per gerechtelijk arrondissement

Tabel 1 presenteert het aantal protectionele zaken binnengekomen op de jeugdparquetten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, opgesplitst per gerechtelijk arrondissement. Deze gegevens worden gepresenteerd volgens jaar van binnenkomst³¹ en per type van de zaak (MOF/POS).

Tabel 1: Aantal zaken binnengekomen op de jeugdparquetten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar, per type van de zaak en per gerechtelijk arrondissement (n)

		2006		2007		2008		2009		2010	
		MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS
		n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
ANTWERPEN	ANTWERPEN	8.502	5.487	7.996	5.867	8.790	6.033	8.443	5.900	8.842	6.161
	MECHELEN	2.826	1.283	2.769	1.501	2.622	1.674	2.922	1.938	2.951	2.239
	TURNHOUT	2.296	1.282	2.564	1.581	2.964	1.504	2.240	1.486	2.363	1.625
	HASSELT	3.163	1.309	3.056	1.670	2.816	1.949	2.991	1.821	2.391	2.027
	TONGEREN	2.039	1.154	2.099	2.104	2.435	2.346	2.172	2.298	2.045	2.064
	TOTAAL RECHTSGEBIED	18.826	10.515	18.484	12.723	19.627	13.506	18.768	13.443	18.592	14.116
BERGEN	CHARLEROI	4.917	5.702	4.916	5.894	5.557	5.293	5.384	5.418	5.262	5.665
	BERGEN	3.371	3.962
	DOORNIK	2.263	2.106	2.548	1.748	2.351	1.784	2.693	1.678	2.436	1.697
	TOTAAL RECHTSGEBIED	7.180	7.808	7.464	7.642	7.908	7.077	8.077	7.096	11.069	11.324
BRUSSEL	BRUSSEL	13.265	10.273	16.070	11.117	14.694	11.901	13.657	9.435	13.466	10.066
	LEUVEN	2.309	1.727	2.804	1.993	2.892	2.143	3.198	2.175	2.835	2.327
	NIJVEL	2.521	3.058	3.129	3.379	3.082	3.677	2.862	4.210	2.571	4.055
	TOTAAL RECHTSGEBIED	18.095	15.058	22.003	16.489	20.668	17.721	19.717	15.820	18.872	16.448
GENT	GENT	4.215	2.700	4.884	2.972	4.923	2.959	5.241	3.295	4.977	3.435
	DENDERMONDE	3.632	2.295	4.022	2.510	4.068	2.796	4.256	2.996	4.261	3.252
	OUDENAARDE	1.041	689	1.116	891	1.217	964	1.267	1.132	1.178	1.142
	BRUGGE	3.645	1.564	4.242	1.905	3.753	2.056	4.360	2.357	4.344	2.697
	KORTRIJK	2.360	1.093	3.200	1.121	3.079	1.306	2.610	1.316	2.360	1.466
	IEPER	1.112	427	699	374	904	420	759	485	630	646

³¹ Dit jaartal wordt afgeleid uit het veld "datum van binnenkomst" in het PJP-systeem. Bij het registreren van een nieuw dossier wordt dit veld echter automatisch ingevuld met de datum waarop het dossier effectief wordt geregistreerd. Logischerwijze zou diegene die registreert die datum nog moeten nakijken en eventueel vervangen door de datum waarop de zaak effectief is binnengekomen op het jeugdparquet. Wanneer dit niet gebeurt, kan een zaak die in werkelijkheid in een bepaald jaar is binnengekomen in deze analyse geteld worden als een nieuw binnengekomen zaak in een volgend jaar. Indien het gaat om het verwerken van een grote achterstand van de registratie van dossiers, kan dit een (gedeeltelijke) verklaring zijn voor bepaalde evoluties over de jaren heen.

		2006		2007		2008		2009		2010	
		MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS	MOF	POS
		n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
	VEURNE	894	518	815	593	849	616	699	767	809	804
	TOTAAL RECHTSGEBIED	16.899	9.286	18.978	10.366	18.793	11.117	19.192	12.348	18.559	13.442
LUIK	LUIK	5.144	8.352	5.886	8.158	6.177	7.855	5.382	7.905	6.322	8.057
	HOEI	1.082	1.275	1.115	1.316	1.201	1.308	1.210	1.165	1.172	1.108
	VERVIERS	2.142	1.427	2.084	1.742	1.919	2.100	1.745	1.724	1.851	1.658
	NAMEN	2.180	2.006	2.437	2.158	2.296	2.253	2.441	2.375	2.370	2.116
	DINANT	1.279	1.271	1.372	1.427	2.161	2.223	1.436	2.072	1.519	2.128
	AARLEN	993	915	966	1.049	1.195	1.079	684	1.045	707	1.170
	NEUFCHATEAU	.	.	770	756	1.037	977	761	1.113	1.064	1.206
	MARCHE-EN-FAMENNE	680	404	742	500	868	514	757	463	660	424
	EUPEN
		TOTAAL RECHTSGEBIED	13.500	15.650	15.372	17.106	16.854	18.309	14.416	17.862	15.665
TOTAAL		74.500	58.317	82.301	64.326	83.850	67.730	80.170	66.569	82.757	73.197

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Tabel 1 toont dat in de loop van de vijf geanalyseerde jaren het aantal ingestroomde MOF-zaken gestegen is van 74.500 zaken in 2006 naar 82.757 zaken in 2010. Het aantal POS-zaken stijgt op zijn beurt van 58.317 zaken in 2006 naar 73.197 zaken in 2010. We merken op dat deze stijging deels kan worden verklaard door het feit dat niet alle jeugdparketten vanaf 2006 systematisch alle protectionele zaken registreren in het PJP-systeem.³² In het verlengde hiervan verwijzen we naar de tabellen 2 en 11 waaruit blijkt dat voor de 24 jeugdparketten die sinds het begin van de referentieperiode in PJP registreren het aantal ingestroomde MOF-zaken tussen 2006 en 2010 gestegen is met 5,13% en het aantal ingestroomde POS-zaken met 16,65%.

Op nationaal niveau blijkt dus dat er procentueel een grotere toename is bij de instroom van het aantal POS-zaken dan bij de instroom van het aantal MOF-zaken. Dit geldt met zekerheid ook voor de rechtsgebieden Antwerpen, Brussel en Gent. Voor de rechtsgebieden Bergen en Luik wijzen we er op dat in sommige arrondissementen de cijfers niet voor alle jaren beschikbaar zijn.

Indien we de instroom van het *absolute* aantal MOF-zaken vergelijken met de instroom van het aantal POS-zaken over de jaren heen en per gerechtelijk arrondissement, stellen we in de meeste parketten vast dat de instroom van de MOF-zaken groter is dan die van de POS-zaken.³³ Het omgekeerde doet zich voor in de arrondissementen Luik en Nijvel, waar het aantal POS-zaken in elk van de vijf jaren groter is dan het aantal MOF-zaken.³⁴ Ook in de arrondissementen Charleroi en Dinant is dit in vier van de vijf jaren het geval. In de arrondissementen Tongeren, Neufchâteau, Hoei en Aarlen is er geen vast patroon.

Uit de contacten met de parketten blijkt dat er nog verschillende meningen bestaan over wat in het PJP-systeem dient geregistreerd te worden als MOF- of als POS-zaak. Deze verschillen worden in eerste instantie bepaald door de interpretatie van de verbalisant, die aldus een invloed kan hebben op hetgeen op het jeugdparket instroomt. In tweede instantie zal door het jeugdparket de definitieve

³² In de tabellen worden de cijfers van een gerechtelijk arrondissement slechts gepresenteerd indien men vanaf het begin van het burgerlijke jaar protectionele zaken in het PJP-systeem registreert. Het arrondissement Bergen is pas in het najaar van 2009 gestart met registreren in PJP. Bijgevolg zullen er voor dit arrondissement enkel cijfers van 2010 opgenomen worden in de tabellen. Dezelfde opmerking kan gemaakt worden voor het arrondissement Neufchâteau waar er cijfers gepresenteerd worden vanaf 2007.

³³ In het arrondissement Verviers geldt deze vaststelling niet voor het jaar 2008, in Veurne niet voor het jaar 2009 en in leper niet voor het jaar 2010.

³⁴ Ook in het arrondissement Bergen tellen we in 2010 meer POS- dan MOF-zaken.

beslissing genomen worden om een binnengekomen zaak al dan niet in het PJP-systeem te registreren als MOF- of als POS-zaak.

3. Instroom van de als misdrijf omschreven feiten (MOF)

3.1 Instroom per jaar

3.1.1 Per gerechtelijk arrondissement

Om per gerechtelijk arrondissement een duidelijk zicht te krijgen op de evolutie van het aantal MOF-zaken door de jaren heen, wordt voor de jaren 2007, 2008, 2009 en 2010 telkens de index berekend, waarbij het jaar 2006 als referentiepunt wordt gekozen. De index voor het jaar 2006 wordt dus vastgelegd op 100 en verdere stijgingen en dalingen worden als proportie van deze referentie-index uitgedrukt. Een index van 122,90 in 2010 betekent dus een stijging van 22,90% ten opzichte van de instroom in 2006. Een index van 56,65 in 2010 verwijst dan weer naar een daling van 43,35% tegenover de instroom in 2006. Indien er voor een gerechtelijk arrondissement geen cijfers beschikbaar zijn voor 2006 (referentiejaar), zal er in tabel 2 geen index gepresenteerd worden voor dit arrondissement.

Tabel 2: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en per gerechtelijk arrondissement (index)

		Index				
		2006	2007	2008	2009	2010
ANTWERPEN	ANTWERPEN	100	94,05	103,39	99,31	104,00
	MECHELEN	100	97,98	92,78	103,40	104,42
	TURNHOUT	100	111,67	129,09	97,56	102,92
	HASSELT	100	96,62	89,03	94,56	75,59
	TONGEREN	100	102,94	119,42	106,52	100,29
BERGEN	CHARLEROI	100	99,98	113,02	109,50	107,02
	BERGEN
	DOORNIK	100	112,59	103,89	119,00	107,64
BRUSSEL	BRUSSEL	100	121,15	110,77	102,96	101,52
	LEUVEN	100	121,44	125,25	138,50	122,78
	NIJVEL	100	124,12	122,25	113,53	101,98
GENT	GENT	100	115,87	116,80	124,34	118,08
	DENDERMONDE	100	110,74	112,00	117,18	117,32
	OUDENAARDE	100	107,20	116,91	121,71	113,16
	BRUGGE	100	116,38	102,96	119,62	119,18
	KORTRIJK	100	135,59	130,47	110,59	100
	IEPER	100	62,86	81,29	68,26	56,65
	VEURNE	100	91,16	94,97	78,19	90,49
LUIK	LUIK	100	114,42	120,08	104,63	122,90
	HOEI	100	103,05	111,00	111,83	108,32
	VERVIERS	100	97,29	89,59	81,47	86,41
	NAMEN	100	111,79	105,32	111,97	108,72
	DINANT	100	107,27	168,96	112,28	118,76
	AARLEN	100	97,28	120,34	68,88	71,20

		Index				
		2006	2007	2008	2009	2010
	NEUFCHATEAU
	MARCHE-EN-FAMENNE	100	109,12	127,65	111,32	97,06
	EUPEN
TOTAAL		100	109,44	111,16	106,59	105,13

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

De globale index voor de 24 weerhouden parketten voor het jaar 2010 is gelijk aan 105,13. Dit betekent dat het aantal ingestroomde MOF-zaken voor het totaal van deze parketten gestegen is met 5,13% in vergelijking tot het jaar 2006. De instroom voor het totaal van die 24 parketten steeg tot en met 2008 om nadien af te nemen.

De kolom "index 2010" toont aan dat de instroom in de meeste arrondissementen gestegen is in vergelijking met 2006. Enkel de arrondissementen Hasselt, Ieper, Veurne, Verviers, Aarlen en Marche-en-Famenne kennen een daling.

Indien we alle indices in detail bestuderen, stellen we vast dat er eerder uitzonderlijk sprake is van een permanente stijging of daling. Enkel het arrondissement Dendermonde kent jaar na jaar een stijging. Voor de arrondissementen Brussel, Nijvel en Kortrijk stijgt de index in 2007 om vervolgens te dalen tot en met 2010. Voor de arrondissementen Leuven, Gent, Oudenaarde en Hoei stijgt de index tot en met 2009 om vervolgens te dalen in 2010. In Verviers daalde de index dan weer tot en met 2009 om in 2010 opnieuw te stijgen. In de overige arrondissementen stellen we voornamelijk schommelingen vast. In het arrondissement Antwerpen bijvoorbeeld bevinden de indices van 2007 (94,05) en 2009 (99,31) zich onder deze van het referentiejaar 2006, dit in tegenstelling tot deze van 2008 (103,39) en 2010 (104,00). In het arrondissement Dinant stellen we in 2008 de hoogste index (168,96) vast. De laagste index kunnen we terugvinden in 2010 voor het arrondissement Ieper (56,65).

De stijging van MOF- en POS-zaken is volgens sommige jeugdparketten mogelijk het gevolg van een grotere sensibilisering van de politiediensten en de samenwerkingsakkoorden³⁵ die tussen politie en scholengemeenschappen werden afgesloten.

3.1.2 Naargelang de wijze van instroom

De wijze van instroom heeft betrekking op de aard en de auteur van het proces-verbaal, de klacht of de melding die aan de oorsprong van de protectionele zaak liggen.

De MOF-zaken kunnen via verschillende wegen op de jeugdparketten belanden. De wijze van instroom kan in kaart gebracht worden op basis van de code die binnen het notitienummer voorzien is om de oorsprong van het proces-verbaal, de klacht of de melding te preciseren.

Omdat de jeugdparketten niet allemaal beschikken over een exhaustieve en mutueel exclusieve codelijst kunnen sommige zaken afkomstig van een welbepaalde dienst in het ene parket wel onderscheiden worden op basis van een unieke code, terwijl dit in andere parketten niet mogelijk blijkt. Naar analogie met de jaarstatistiek op het niveau van de correctionele parketten, waar er sedert

³⁵ Zo werd op 7 juli 2006 in de ministeriële omzendbrief PLP41 (tot versterking en/of bijsturing van het lokaal veiligheidsbeleid en de specifieke aanpak van de jeugdcriminaliteit, met in het bijzonder een aanspreekpunt voor de scholen) door de minister van Binnenlandse zaken gevraagd aan de politie om een partnerschap aan te gaan met de schoolgemeenschappen waarin de procedures voor doorverwijzing en de onderlinge samenwerking werden vastgelegd.

de eerste publicatie een onderverdeling gemaakt wordt in vier categorieën (algemene politie, inspectiediensten, klachten en burgerlijke partijstellingen, andere zendingen), is het onze bedoeling om ook voor de jeugdparketstatistiek de verschillende modi van instroom bloot te leggen. Het is nu echter - om de zonet toegelichte reden - nog niet mogelijk om volgens een soortgelijke indeling de cijfers te presenteren. In afwachting hiervan worden de verschillende modaliteiten voorlopig gepresenteerd in twee hoofdcategorieën.

De eerste categorie “*algemene politie*” betreft alle processen-verbaal die opgesteld werden door zowel de federale als de lokale politiediensten. Ter informatie merken we op dat minderjarigen zijn uitgesloten van de toepassing van een vereenvoudigd proces-verbaal (VPV).³⁶

De tweede categorie “*andere*” omvat alle zaken die niet in de eerste categorie kunnen worden ondergebracht, zoals bijvoorbeeld zaken die ter beschikking worden overgemaakt door een ander parket, meldingen die gebeurden door particulieren, etc.

Tabel 3 toont het aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten in de referentieperiode 2006-2010 naargelang de oorsprong en volgens het jaar van binnenkomst.

Tabel 3: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens wijze van instroom (n en kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
(1) algemene politie	63.892	85,76	69.293	84,19	71.099	84,79	67.933	84,74	68.820	83,16	341.037	84,50
(2) andere	10.608	14,24	13.008	15,81	12.751	15,21	12.237	15,26	13.937	16,84	62.541	15,50
TOTAAL	74.500	100,00	82.301	100,00	83.850	100,00	80.170	100,00	82.757	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

We zien dat de MOF-zaken overwegend op het parket belanden via de politiediensten (84,50%).

Bij het interpreteren van deze cijfers moet men rekening houden met de verschillende mogelijke werkwijzen. Indien een dossier van een andere afdeling van het eigen parket ter beschikking wordt gesteld aan het jeugdparket gebruikt men soms het originele notitienummer. Indien het proces-verbaal werd opgesteld door een lokale politiedienst, zal het dossier dan worden geteld in de categorie “algemene politie”. In andere gevallen genereert men een nieuw notitienummer waarin geen spoor meer terug te vinden is van de politiedienst die het aanvankelijke proces-verbaal opgesteld heeft. Deze zaak zal geteld worden in de categorie “andere”. Afhankelijk van de werkwijze kan een zaak die initieel afkomstig is van een politiedienst dus geteld worden in de eerste of in de tweede categorie.

³⁶ VPV's worden uitgeschreven voor inbreuken die relatief weinig ernstig zijn en/of waarvan de verdachte niet gekend is. De VPV's worden uitsluitend op elektronische drager bewaard bij de politie, en enkel via een maandelijkse listing overgemaakt aan het parket. In COL nr. 8/2005 wordt toegelicht dat er voor misdrijven waarvan de verdachte minderjarig is geen VPV wordt opgesteld. Er wordt voor minderjarigen dus telkens een proces-verbaal opgesteld dat aan de jeugdafdeling van het parket wordt overgemaakt.

3.1.3 Per type tenlastelegging

Tabel 4 toont het aantal MOF-zaken dat in de referentieperiode (2006-2010) is binnengekomen op de jeugdparketten, per jaar en per type tenlastelegging. Voor deze tabel werd gebruik gemaakt van de tenlasteleggingen die op zaakniveau werden geregistreerd. Momenteel is de codelijst met tenlasteleggingen in het PJP-registratiesysteem niet helemaal identiek aan de officiële codelijst met tenlasteleggingen in het registratiesysteem van de correctionele parketten (REA). De verschillen werden in de mate van het mogelijke met terugwerkende kracht gehercodeerd conform de officiële codelijst.³⁷

Tabel 4 laat toe om binnen het geheel van de ingestroomde MOF-zaken de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende types tenlasteleggingen na te gaan. De kolompercentages tonen voor elk jaartal het aandeel van de types tenlasteleggingen. We merken op dat een dossier dat ter beschikking wordt gesteld aan een ander jeugdparket tweemaal opgenomen wordt in onderstaande tabel.

Tabel 4: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en per type tenlastelegging (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
EIGENDOM	36.522	49,02	41.169	50,02	41.163	49,09	39.121	48,80	41.382	50,00	199.357	49,40
<i>diefstal & afpersing</i>	27.059	36,32	28.812	35,01	28.952	34,53	28.148	35,11	30.150	36,43	143.121	35,46
gewone diefstal	13.949	18,72	15.638	19,00	15.705	18,73	16.072	20,05	17.081	20,64	78.445	19,44
diefstal met geweld	4.264	5,72	4.014	4,88	4.564	5,44	4.614	5,76	5.293	6,40	22.749	5,64
zware diefstal	8.846	11,87	9.160	11,13	8.683	10,36	7.462	9,31	7.776	9,40	41.927	10,39
<i>vernielingen, beschadigingen & brandstichting</i>	8.078	10,84	10.524	12,79	10.503	12,53	9.271	11,56	9.270	11,20	47.646	11,81
<i>bedrog</i>	1.385	1,86	1.833	2,23	1.708	2,04	1.702	2,12	1.962	2,37	8.590	2,13
heling & witwas	378	0,51	478	0,58	425	0,51	354	0,44	389	0,47	2.024	0,50
informatica	187	0,25	219	0,27	279	0,33	359	0,45	392	0,47	1.436	0,36
andere	820	1,10	1.136	1,38	1.004	1,20	989	1,23	1.181	1,43	5.130	1,27
PERSOON	11.866	15,93	14.526	17,65	15.331	18,28	15.142	18,89	15.380	18,58	72.245	17,90
<i>moord, doodslag & onopzettelijke doding</i>	76	0,10	75	0,09	58	0,07	64	0,08	75	0,09	348	0,09
moord & doodslag	76	0,10	75	0,09	57	0,07	64	0,08	68	0,08	340	0,08
onopzettelijke doding	1	0,00	.	.	7	0,01	8	0,00
<i>slagen & verwondingen</i>	10.543	14,15	12.852	15,62	13.563	16,18	13.285	16,57	13.627	16,47	63.870	15,83
met opzet	10.344	13,88	12.691	15,42	13.365	15,94	13.130	16,38	13.494	16,31	63.024	15,62
zonder opzet	199	0,27	161	0,20	198	0,24	155	0,19	133	0,16	846	0,21
<i>persoonlijke vrijheid</i>	1.247	1,67	1.599	1,94	1.710	2,04	1.793	2,24	1.678	2,03	8.027	1,99
FAMILIE & PUBLIEKE MORAAAL	1.967	2,64	2.256	2,74	2.210	2,64	2.225	2,78	2.353	2,84	11.011	2,73
<i>aanranding & verkrachting</i>	1.385	1,86	1.770	2,15	1.631	1,95	1.665	2,08	1.839	2,22	8.290	2,05
<i>ontucht & seksuele uitbuiting</i>	296	0,40	238	0,29	297	0,35	276	0,34	275	0,33	1.382	0,34
<i>familiale sfeer</i>	286	0,38	248	0,30	282	0,34	284	0,35	239	0,29	1.339	0,33
OPENBARE VEILIGHEID & OPENBARE ORDE	7.237	9,71	7.753	9,42	7.845	9,36	8.418	10,50	8.332	10,07	39.585	9,81
OPENBARE TROUW	497	0,67	516	0,63	535	0,64	557	0,69	495	0,60	2.600	0,64
VOLKSGEZONDHEID	80	0,11	44	0,05	54	0,06	44	0,05	73	0,09	295	0,07
DRUGS & DOPING	6.265	8,41	5.850	7,11	6.207	7,40	6.364	7,94	6.547	7,91	31.233	7,74
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN	121	0,16	128	0,16	112	0,13	99	0,12	92	0,11	552	0,14
MILIEU & STEDENBOUW	105	0,14	106	0,13	92	0,11	112	0,14	92	0,11	507	0,13
<i>milieu</i>	102	0,14	97	0,12	89	0,11	112	0,14	90	0,11	490	0,12

³⁷ Deze hercodering werd besproken met de jeugdparketten, met de expertisenetwerken Statistiek en Jeugd van het College van Procureurs-generaal en met de Voorzitter van de nomenclatuurcommissie.

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>stedenbouw</i>	3	0,00	9	0,01	3	0,00	.	.	2	0,00	17	0,00
LANDBOUW, JACHT, VISVANGST & DIERENBESCHERMING	50	0,07	74	0,09	73	0,09	41	0,05	48	0,06	286	0,07
ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID	10	0,01	16	0,02	19	0,02	10	0,01	13	0,02	68	0,02
FINANCIËLE AANGELEGENHEDEN	.	.	1	0,00	1	0,00	.	.	4	0,00	6	0,00
<i>algemeen</i>	1	0,00	1	0,00
<i>fiscale fraude</i>	.	.	1	0,00	4	0,00	5	0,00
VERKEER	6.992	9,39	7.292	8,86	7.657	9,13	5.547	6,92	5.428	6,56	32.916	8,16
ANDERE	2.788	3,74	2.570	3,12	2.551	3,04	2.490	3,11	2.518	3,04	12.917	3,20
TOTAAL	74.500	100,00	82.301	100,00	83.850	100,00	80.170	100,00	82.757	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit tabel 4 blijkt dat van alle MOF-zaken tussen 2006 en 2010 de *eigendomsdelicten* (49,40%) de grootste rubriek vormen. Onder deze eigendomsdelicten vallen de rubrieken:

- *diefstal & afpersing* (35,46%)
- *vernielingen, beschadigingen & brandstichting* (11,81%)
- *bedrog* (2,13%).

Bij de subrubriek *diefstal & afpersing* gaat het vooral om de tenlasteleggingen 'gewone diefstal [18A]' (32.255 zaken), 'winkeldiefstal [12]' (35.074 zaken) en 'diefstal d.m.v. braak, inklimming of valse sleutels [17A]' (20.982 zaken).

De subrubriek *vernielingen, beschadigingen & brandstichting* betreft vooral de tenlasteleggingen 'beschadigingen – vernielingen in het algemeen [50B]' (38.289 zaken) en 'opzettelijke brandstichting [47]' (5.647 zaken).

Bij de subrubriek *bedrog* gaat het vooral om de tenlasteleggingen 'oplichting [20D]' (2.486 zaken) en 'heling [27A]' (2.001 zaken).

De *persoonsdelicten* (17,90%) vormen de tweede grootste rubriek. Deze rubriek wordt onderverdeeld in de rubrieken:

- *moord, doodslag & onopzettelijke doding* (0,09%)
- *slagen & verwondingen* (15,83%)
- *inbreuken tegen de persoonlijke vrijheid* (1,99%).

Bij de subrubriek *moord, doodslag & onopzettelijke doding* gaat het vooral om de tenlastelegging 'poging moord of poging doodslag [30D]' (281 zaken).

Onder de subrubriek *slagen & verwondingen* vinden we vooral de tenlastelegging 'opzettelijke slagen en verwondingen [43A]' (62.821 zaken) terug.

Bij inbreuken tegen de *persoonlijke vrijheid* betreft het vooral de tenlasteleggingen 'belaging/stalking [53D]' (4.745 zaken) en 'beledigingen [52A]' (1.319 zaken).

De derde grootste rubriek wordt gevormd door inbreuken tegen de *openbare veiligheid en openbare orde* (9,81%). Hieronder vinden we vooral de tenlasteleggingen 'bedreigingen [45C]' (12.416 zaken) en 'wapens [36A]' (6.192 zaken) terug.

De rubriek *verkeersdelicten* (8,16%) staat op de vierde plaats.

Tenslotte vormen *drugs & doping* (7,74%) de vijfde grootste rubriek bij de als misdrijf omschreven feiten. Het betreft hier vooral drugsdelicten.

Globaal genomen leert tabel 4 ons dat er in de opeenvolgende jaren weinig grote verschuivingen zijn in de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende types tenlasteleggingen.

Om per type tenlastelegging een duidelijk zicht te krijgen op de evolutie van het aantal MOF-zaken door de jaren heen, wordt in tabel 5 voor de jaren 2007, 2008, 2009 en 2010 telkens de index berekend, waarbij opnieuw het jaar 2006 als referentie wordt gekozen. Deze index geeft per jaar weer of er een toename of afname is van een bepaald type tenlastelegging tegenover het referentiejaar. Deze indices wijken dus af van de kolompercentages uit tabel 4. Bovendien worden de gegevens in tabel 5 beperkt tot de 24 parketten die vanaf 2006 alle MOF-zaken registreerden. Bij de interpretatie van de index moet steeds rekening gehouden worden met de absolute aantallen per rubriek. Een groot verschil qua index betreft dus niet steeds een groot verschil in absolute aantallen (zie bijvoorbeeld de rubriek *volksgezondheid*).

Tabel 5: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en per type tenlastelegging (index)

	Index				
	2006	2007	2008	2009	2010
EIGENDOM	100	111,67	111,14	106,17	107,48
<i>diefstal & afpersing</i>	100	105,61	105,51	103,30	106,20
gewone diefstal	100	111,10	110,98	114,38	118,17
diefstal met geweld	100	93,95	106,66	108,02	119,61
zware diefstal	100	102,59	96,35	83,55	80,88
<i>vernielingen, beschadigingen & brandstichting</i>	100	128,46	127,98	112,95	106,88
<i>bedrog</i>	100	132,06	122,96	122,67	135,81
heling & witwas	100	126,19	112,43	93,65	97,09
informatica	100	117,11	148,66	190,91	196,79
andere	100	138,17	121,95	120,49	139,76
PERSOON	100	120,73	127,63	125,92	121,01
<i>moord, doodslag & onopzettelijke doding</i>	100	97,37	76,32	84,21	86,84
moord & doodslag	100	97,37	75,00	84,21	77,63
onopzettelijke doding ³⁸
<i>slagen & verwondingen</i>	100	120,59	127,19	124,53	121,00
met opzet	100	121,37	127,76	125,45	122,15
zonder opzet	100	80,40	97,99	76,38	61,31
<i>persoonlijke vrijheid</i>	100	123,34	134,48	140,26	123,18
FAMILIE & PUBLIEKE MORAAL	100	113,12	109,56	111,08	113,12
<i>aanranding & verkrachting</i>	100	126,06	115,67	118,84	125,13
<i>ontucht & seksuele uitbuiting</i>	100	79,73	98,65	91,55	89,53
<i>familiale sfeer</i>	100	84,97	91,26	93,71	79,37
OPENBARE VEILIGHEID & OPENBARE ORDE	100	106,60	107,23	115,45	109,12
OPENBARE TROUW	100	103,82	107,44	110,26	95,98
VOLKSGEZONDHEID	100	53,75	65,00	53,75	87,50
DRUGS & DOPING	100	92,15	97,86	100,29	99,73
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN	100	105,79	92,56	80,17	75,21
MILIEU & STEDENBOUW	100	100,95	84,76	106,67	80,95
<i>milieu</i>	100	95,10	84,31	109,80	81,37
<i>stedebouw</i>	100	300,00	100,00	.	66,67
LANDBOUW, JACHT, VISVANGST & DIERENBESCHERMING	100	148,00	132,00	82,00	94,00
ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID	100	160,00	190,00	100,00	120,00

³⁸ Deze indices ontbreken omdat er in 2006 geen enkele zaak met betrekking tot onopzettelijke doding geteld wordt.

	Index				
	2006	2007	2008	2009	2010
FINANCIËLE AANGELEGENHEDEN ³⁹
<i>algemeen</i>
<i>fiscale fraude</i>
VERKEER	100	103,86	108,90	79,20	72,71
ANDERE	100	91,89	91,21	88,95	88,59
TOTAAL	100	109,44	111,16	106,59	105,13

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Aan de hand van de index van het jaar 2010 brengen we hieronder de evolutie van de meest voorkomende MOF-zaken in kaart.

Tabel 5 toont aan dat de *persoonsdelicten* het meest zijn gestegen tegenover het referentiejaar 2006 (+21,01%). Dit komt vooral door de toename van de *opzettelijke slagen en verwondingen* (+22,15%) en inbreuken tegen de *persoonlijke vrijheid* (+23,18%). Onder deze rubriek vinden we bijvoorbeeld de tenlasteleggingen 'beledigingen [52A]' en 'belaging/stalking [53D]'.
 De tweede grootste stijger is de rubriek *familie & publieke moraal* (+13,12%). Deze groei is te wijten aan de subrubriek *aanranding en verkrachting* (+25,13%).

Op de derde plaats vinden we de rubriek *openbare veiligheid en openbare orde*. Deze rubriek (met o.a. 'wapens [36A]' en 'bedreigingen [45C]') kent een toename van 9,12%.

De *eigendomsdelicten* - die door de jaren heen het meeste MOF-zaken vertegenwoordigen (cf. tabel 4) - hebben in 2010 een index van 107,48 (+7,48%). Opvallend is hier het indexcijfer van de subrubriek *informaticacriminaliteit* (196,79). Dit wil zeggen dat er in 2010 bijna twee keer zoveel zaken met betrekking tot informaticacriminaliteit binnenstroomden dan in 2006. Ook op het niveau van de correctionele parketten is voor dezelfde referentieperiode de index van informaticacriminaliteit het hoogste (366,57) tegenover het referentiejaar 2006.

In tegenstelling tot de voorgaande rubrieke blijft de rubriek *drugs & doping* eerder constant (-0,27%).

De rubriek *verkeer* kent een sterke daling (-27,29%). Deze evolutie is mogelijk te verklaren door wijzigingen van lokale werkwijzen.

In sommige arrondissementen worden bepaalde verkeersovertredingen door 16-plussers door de politie overgemaakt aan het jeugdparket en geregistreerd in het PJP-systeem om daarna ter beschikking gesteld te worden aan het politieparket. In andere arrondissementen worden deze processen-verbaal rechtstreeks – dus zonder enige tussenkomst van het jeugdparket – overgemaakt aan het politieparket. In bepaalde arrondissementen is men tijdens de referentieperiode overgestapt naar het rechtstreeks overmaken van deze processen-verbaal aan het politieparket, wat de afname van de instroom van verkeerszaken kan verklaren.

In bepaalde arrondissementen werd het project "verkeersklassen voor jongeren van 12 tot 16 jaar" geïmplementeerd. Jongeren kunnen geverbaliseerd worden (vb. indien ze met hun fiets door het rood licht rijden). Afhankelijk van de afspraken met het parket legt de politie een lijst van geverbaliseerde minderjarigen die in aanmerking komen om een verkeersklas te volgen voor aan de procureur des Konings of worden aan het parket slechts lijsten overgemaakt met deelnemers die niet aanwezig waren. Ook de registratiepraktijk van deze verkeersklassen verschilt van parket tot parket. Sommige parketten registreren de volledige lijsten van mogelijke deelnemers in het systeem via nieuwe

³⁹ Deze indices ontbreken omdat er in 2006 geen enkele zaak met betrekking tot financiële aangelegenheden geteld wordt.

notitienummers, andere parketten registreren enkel de minderjarigen die weigerden deel te nemen via een nieuw notitienummer. Tijdens de referentieperiode zijn een aantal parketten overgestapt van het registeren van alle deelnemers naar enkel de minderjarigen die niet zijn ingegaan op de uitnodiging tot het volgen van de verkeersvormingslessen. Dit heeft mogelijks ook een invloed op de instroom van de verkeerszaken.

3.1.4 Volgens leeftijd

In wat volgt bekijken we de MOF-zaken naargelang de leeftijd van de minderjarigen. Het gaat steeds om de leeftijd van de minderjarige op het moment van de feiten.⁴⁰ Een minderjarige wordt zo vaak geteld als hij feiten pleegde⁴¹ en er een nieuw notitienummer werd gecreëerd. Hij kan bijvoorbeeld meermaals opgenomen zijn onder verschillende leeftijdscategorieën of meermaals onder dezelfde leeftijdscategorie. We onderscheiden zeven categorieën: minderjarigen jonger dan 6 jaar, minderjarigen van 6 tot 12 jaar, van 12 tot 14 jaar, van 14 tot 16 jaar en van 16 tot 18 jaar.⁴² Voor alle duidelijkheid merken we op dat iemand van 12 jaar geteld wordt in de categorie van 12 tot 14 jaar. De overige categorieën bevatten de meerderjarigen⁴³ en een restcategorie waarin we de “onbekenden”⁴⁴ of de minderjarigen waarvan de geboortedatum niet precies gekend is, terugvinden. Eveneens worden de foutieve registraties (negatieve leeftijd) opgenomen in deze restcategorie.

Sommige maatregelen (vb. plaatsing, voorwaarden verbinden voor behoud in de leefomgeving,...) kunnen enkel opgelegd worden aan jongeren die ouder zijn dan 12 jaar. Enkel de berisping, de ondertoezichtstelling en de intensieve educatieve begeleiding zijn van toepassing voor minderjarigen jonger dan 12 jaar die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Bij gebrek aan een passende maatregel zal de rechtbank de zaak naar het parket verwijzen dat op zijn beurt zal beslissen om de zaak naar de bevoegde diensten van de gemeenschappen door te sturen.⁴⁵ Deze regelgeving zal de magistraat in sommige gevallen aanzetten om eerder over te gaan tot het aanleggen van een POS-zaak in plaats van voor dezelfde feiten de minderjarige te betrekken bij een MOF-zaak. Aldus is de kans reëel dat bepaalde MOF-zaken niet hier maar in het deel over de POS-zaken geteld worden.

⁴⁰ Indien de einddatum van de feiten geregistreerd werd, wordt de leeftijd berekend op basis van de einddatum. Indien enkel de begindatum van de feiten geregistreerd werd, wordt de leeftijd berekend op basis van de begindatum van de feiten.

⁴¹ In deze analyse spreken we van “minderjarige(n) die (een) als misdrijf omschreven feit(en) pleegde(n)”. Het is belangrijk om het vermoeden van onschuld voor ogen te houden: het onderzoek zal moeten uitwijzen of de minderjarige(n) de feit(en) – waarvoor een MOF-zaak in PJP werd gecreëerd - werkelijk gepleegd heeft/hebben. Omwille van de leesbaarheid leek het ons echter opportuun om niet telkens te spreken van “minderjarigen die betrokken zijn in zaken die gecreëerd werden naar aanleiding van een als misdrijf omschreven feit dat ze eventueel zouden gepleegd hebben”. Deze opmerking moet de lezer steeds in het achterhoofd houden bij de interpretatie van de tabellen.

⁴² Indien we de verscheidene leeftijdscategorieën onderling gaan vergelijken, dienen we rekening te houden met de verschillende reikwijdtes. Een klasse die 4 leeftijden bevat, heeft uiteraard meer kans om uitgedrukt te worden in grotere absolute aantallen dan een klasse die slechts 2 leeftijden groepeerd.

⁴³ Zoals vermeld in hoofdstuk 1 is gebleken uit de werkbezoeken aan de jeugdparketten dat indien er meerderjarigen worden teruggevonden in de dataset, dit hoofdzakelijk te wijten is aan foutieve registraties. Toch werden er een aantal verklaringen gegeven waarbij een meerderjarige in het systeem geregistreerd wordt en geregistreerd blijft. Het kan bijvoorbeeld gaan om meerderjarigen die het voorwerp uitmaken van een schoolproject. Een meerderjarige (nog steeds schoolgaand) die spijbelt, kan geregistreerd worden in PJP. Vreemdelingen waarvan de leeftijd niet gekend is, maar waarvan een vermoeden is van minderjarigheid, kunnen in afwachting in het systeem worden geregistreerd. Indien later uit een BOT-scan blijkt dat de persoon toch meerderjarig is, wordt zijn eigenlijke leeftijd ingegeven, maar blijft hij geregistreerd in het systeem om later opzoekingswerk te vergemakkelijken.

⁴⁴ In bepaalde jeugdparketten registreert men niet-geïdentificeerde verdachten waarvan men vermoedt dat het een minderjarige betreft. Meestal worden deze onbekende verdachten echter geregistreerd in het informaticasysteem van de correctionele parketten (REA).

⁴⁵ Put, J., *Handboek beschermingsrecht*, Brugge, die Keure, 2010, 303-304.

Tabel 6 presenteert het aantal MOF-zaken volgens het jaar van binnenkomst en per leeftijdscategorie. Deze tabel laat toe om na te gaan of er zich een bepaalde evolutie manifesteert over de jaren heen. De kolompercentages geven per jaar de verhouding tussen de verschillende leeftijdscategorieën weer.

Tabel 6: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens leeftijd van de minderjarige⁴⁶ (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
onder 6 jaar	518	0,70	595	0,72	592	0,71	479	0,60	460	0,56	2.644	0,66
van 6 tot 12 jaar	3.720	4,99	4.277	5,20	4.243	5,06	3.957	4,94	3.525	4,26	19.722	4,89
van 12 tot 14 jaar	9.358	12,56	10.618	12,90	9.854	11,75	9.413	11,74	10.001	12,08	49.244	12,20
van 14 tot 16 jaar	24.506	32,89	27.313	33,19	27.673	33,00	26.919	33,58	27.706	33,48	134.117	33,23
van 16 tot 18 jaar	33.862	45,45	36.864	44,79	39.273	46,84	37.428	46,69	38.851	46,95	186.278	46,16
vanaf 18 jaar	789	1,06	694	0,84	827	0,99	755	0,94	866	1,05	3.931	0,97
onbekend/error	1.747	2,34	1.940	2,36	1.388	1,66	1.219	1,52	1.348	1,63	7.642	1,89
TOTAAL	74.500	100,00	82.301	100,00	83.850	100,00	80.170	100,00	82.757	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

De tabel toont dat meer dan 90% van de minderjarigen die betrokken zijn in de MOF-zaken een leeftijd hebben tussen de 12 en 18 jaar oud. De overgrote meerderheid (46,16%) van deze minderjarigen situeert zich binnen de categorie "van 16 tot 18 jaar", een derde (33,23%) heeft een leeftijd tussen de 14 en 16 jaar en 12,20% situeert zich in de categorie "van 12 tot 14 jaar". Het percentage 6- tot 12-jarigen benadert de 5% en het percentage minderjarigen onder de 6 jaar is minder dan één procent.

3.1.5 Volgens geslacht

De volgende tabel toont het aantal jongens en meisjes betrokken in MOF-zaken en dit volgens jaar van binnenkomst. Deze tabel maakt het mogelijk om de verhouding tussen beiden doorheen de jaren te analyseren. Daarnaast is er nog een restcategorie waarin we de "onbekenden"⁴⁷ of de minderjarigen waarvan het geslacht niet gekend is, kunnen terugvinden.

Een minderjarige wordt zo vaak geteld als hij feiten pleegde en er een nieuw notitienummer werd gecreëerd. Dit houdt in dat éénzelfde minderjarige, naargelang het aantal gepleegde feiten, meermaals in dezelfde categorie ("mannelijk" of "vrouwelijk") kan geteld worden.

⁴⁶ We merkten reeds op dat een beperkt aantal protectionele zaken betrekking blijkt te hebben op meerderjarigen. Omwille van de leesbaarheid zullen we echter zowel in de tabeltitels als in de tekst consequent de term "minderjarige" hanteren.

⁴⁷ Zaken met een niet-geïdentificeerde verdachte – die in principe moeten geregistreerd worden in het informaticasysteem van de correctionele parketten (REA) – worden in bepaalde jeugdparketten in het PJP-systeem geregistreerd als men vermoedt dat het een zaak met een minderjarige betreft.

Tabel 7: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens geslacht van de minderjarige (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannelijk	58.642	78,71	64.517	78,39	66.620	79,45	61.769	77,05	63.463	76,69	315.011	78,05
Vrouwelijk	14.154	19,00	16.129	19,60	16.013	19,10	17.069	21,29	17.877	21,60	81.242	20,13
onbekend/error	1.704	2,29	1.655	2,01	1.217	1,45	1.332	1,66	1.417	1,71	7.325	1,82
TOTAAL	74.500	100,00	82.301	100,00	83.850	100,00	80.170	100,00	82.757	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

In 2006 maken de jongens bijna 80% van de totale instroom van zaken uit, terwijl het aandeel van de meisjes zich onder de 20% bevindt. Doorheen de jaren doet er zich een lichte procentuele verschuiving voor: in 2010 maken de meisjes bijna 22% uit en de jongens bijna 77%.

Het aantal meisjes betrokken in MOF-zaken is over de jaren heen gestegen met 26,30% (14.154 in 2006 tot 17.877 in 2010), hetgeen opmerkelijk meer is dan de toename van 8,22% bij de jongens. Bij deze vaststelling dient men rekening te houden met het feit dat in 2010 twee parketten meer in rekening gebracht werden dan het geval is in 2006. Desalniettemin doet dit geen afbreuk aan de opmerkelijke vaststelling dat de stijging bij de meisjes proportioneel meer uitgesproken is dan bij de jongens.

3.2 Volgens leeftijd en geslacht

Tabel 8 toont aan hoeveel jongens en meisjes een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en tot welke leeftijdscategorie zij behoren. Deze tabel maakt het mogelijk om de verhouding tussen de verschillende leeftijdscategorieën naargelang het geslacht te analyseren. Analoog met bovenstaande opmerkingen kunnen minderjarigen ook in deze tabel meermaals opgenomen zijn. Ze kunnen één of meerdere keren geteld worden in eenzelfde of een andere leeftijdscategorie.

Tabel 8: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens geslacht en leeftijd van de minderjarige (n & kolom%)

	Mannelijk		Vrouwelijk		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%
onder 6 jaar	1.745	0,55	844	1,04	55	0,75	2.644	0,66
van 6 tot 12 jaar	14.944	4,74	4.575	5,63	203	2,77	19.722	4,89
van 12 tot 14 jaar	35.478	11,26	13.442	16,55	324	4,42	49.244	12,20
van 14 tot 16 jaar	102.383	32,50	31.123	38,31	611	8,34	134.117	33,23
van 16 tot 18 jaar	155.744	49,44	29.681	36,53	853	11,65	186.278	46,16
vanaf 18 jaar	3.397	1,08	509	0,63	25	0,34	3.931	0,97
onbekend/error	1.320	0,42	1.068	1,31	5.254	71,73	7.642	1,89
TOTAAL	315.011	100,00	81.242	100,00	7.325	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

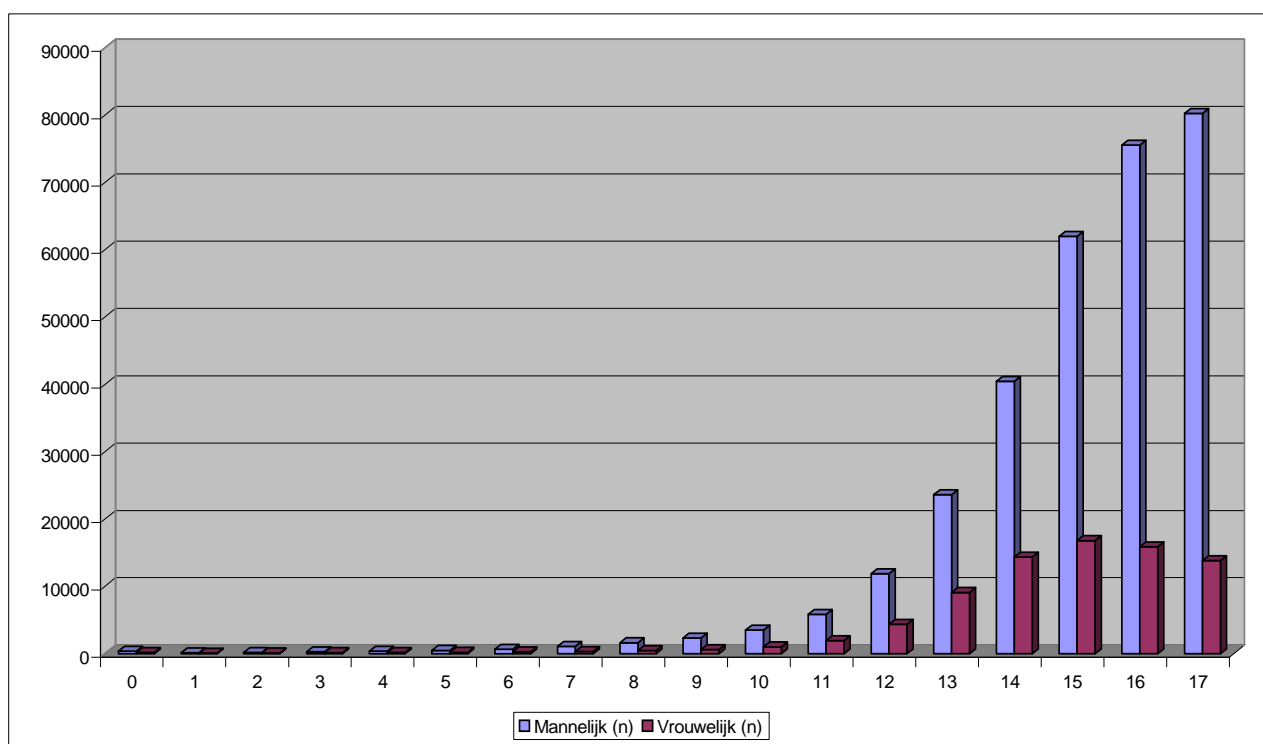
De meest voorkomende leeftijdscategorie voor de jongens is deze tussen de 16 en 18 jaar. Bij de meisjes komt de categorie "van 14 tot 16 jaar" het meeste voor.

Voor de jongens die een als misdrijf omschreven feit pleegden, situeert 93,2% zich tussen de 12 en 18 jaar. Voor de meisjes gaat het om 91,39%. Bij meisjes zijn er procentueel meer MOF-zaken met

minderjarigen “jonger dan 6 jaar”, “van 6 tot 12 jaar”, “van 12 tot 14 jaar” en “van 14 tot 16 jaar”. Bij jongens zijn er procentueel meer MOF-zaken in de leeftijdscategorie “van 16 tot 18 jaar”. Ook hier dient men bij het interpreteren van deze percentages rekening te houden met de verschillende reikwijdtes van de verschillende leeftijdscategorieën.

Grafiek 1 toont de leeftijd van de minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit pleegden en dit naargelang het geslacht. Uit deze grafiek kan men afleiden op welke leeftijd jongens of meisjes het vaakst overgaan tot het begaan van een als misdrijf omschreven feit.

Grafiek 1: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens geslacht en leeftijd van de minderjarige (n)

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit grafiek 1 blijkt dat MOF-zaken hoofdzakelijk toe te schrijven zijn aan jongens. De piekleeftijd van de jongens situeert zich op zeventienjarige leeftijd. Bij de meisjes situeert deze piek zich op vijftienjarige leeftijd. We stellen vast dat er bij de jongens een duidelijke toename is tot en met de leeftijd van 17 jaar terwijl er bij de meisjes vanaf 16 jaar een afname is.

Feiten die gepleegd worden door jongens op de leeftijd van 16 en 17 jaar maken ongeveer de helft uit van alle op jongens betrekking hebbende MOF-zaken die op het jeugdparket toekomen. Voor de meisjes gaat het op deze leeftijd slechts om een derde van het totaal aantal op meisjes betrekking hebbende MOF-zaken voor de desbetreffende referentieperiode. Tussen 8 en 15 jaar werden er voor meisjes procentueel meer MOF-zaken (59,74%) geregistreerd dan voor jongens op dezelfde leeftijd (47,97%).

3.3 Volgens leeftijd en per type tenlastelegging

Tabel 9 presenteert het aantal zaken per leeftijdscategorie en per type tenlastelegging. Deze tabel laat toe om - rekening houdend met de in het eerste hoofdstuk toegelichte telregel - na te gaan op welke leeftijd welk soort als misdrijf omschreven feit gepleegd wordt.

Tabel 9: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens leeftijd van de minderjarige en per type tenlastelegging (n & kolom%)

	onder 6 jaar		van 6 tot 12 jaar		van 12 tot 14 jaar		van 14 tot 16 jaar		van 16 tot 18 jaar		vanaf 18 jaar		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
EIGENDOM	652	24,66	10.359	52,53	25.406	51,59	67.217	50,12	89.930	48,28	1.592	40,50	4.201	54,97	199.357	49,40
<i>diefstal & afpersing</i>	228	8,62	5.410	27,43	17.109	34,74	49.084	36,60	66.517	35,71	1.188	30,22	3.585	46,91	143.121	35,46
gewone diefstal	172	6,51	3.501	17,75	11.441	23,23	29.281	21,83	32.565	17,48	500	12,72	985	12,89	78.445	19,44
diefstal met geweld	22	0,83	342	1,73	1.748	3,55	6.891	5,14	11.726	6,29	232	5,90	1.788	23,40	22.749	5,64
zware diefstal	34	1,29	1.567	7,95	3.920	7,96	12.912	9,63	22.226	11,93	456	11,60	812	10,63	41.927	10,39
<i>vernielingen, beschadigingen & brandstichting</i>	407	15,39	4.599	23,32	7.353	14,93	15.654	11,67	18.893	10,14	265	6,74	475	6,22	47.646	11,81
<i>bedrog</i>	17	0,64	350	1,77	944	1,92	2.479	1,85	4.520	2,43	139	3,54	141	1,85	8.590	2,13
heling & witwas	1	0,04	27	0,14	127	0,26	600	0,45	1.207	0,65	46	1,17	16	0,21	2.024	0,50
informatica	3	0,11	53	0,27	155	0,31	467	0,35	719	0,39	19	0,48	20	0,26	1.436	0,36
andere	13	0,49	270	1,37	662	1,34	1.412	1,05	2.594	1,39	74	1,88	105	1,37	5.130	1,27
PERSOON	533	20,16	3.083	15,63	8.589	17,44	23.969	17,87	33.973	18,24	645	16,41	1.453	19,01	72.245	17,90
<i>moord, doodslag & onopzettelijke doding</i>	4	0,15	7	0,04	24	0,05	73	0,05	231	0,12	6	0,15	3	0,04	348	0,09
moord & doodslag	4	0,15	7	0,04	24	0,05	73	0,05	223	0,12	6	0,15	3	0,04	340	0,08
onopzettelijke doding	8	0,00	8	0,00
<i>slagen & verwondingen</i>	457	17,28	2.682	13,60	7.442	15,11	21.332	15,91	30.110	16,16	534	13,58	1.313	17,18	63.870	15,83
met opzet	422	15,96	2.562	12,99	7.296	14,82	21.096	15,73	29.822	16,01	532	13,53	1.294	16,93	63.024	15,62
zonder opzet	35	1,32	120	0,61	146	0,30	236	0,18	288	0,15	2	0,05	19	0,25	846	0,21
<i>persoonlijke vrijheid</i>	72	2,72	394	2,00	1.123	2,28	2.564	1,91	3.632	1,95	105	2,67	137	1,79	8.027	1,99
FAMILIE & PUBLIEKE MORAAL	278	10,51	1.152	5,84	1.695	3,44	3.479	2,59	3.741	2,01	307	7,81	359	4,70	11.011	2,73
<i>aanranding & verkrachting</i>	124	4,69	891	4,52	1.355	2,75	2.654	1,98	2.727	1,46	242	6,16	297	3,89	8.290	2,05
<i>ontucht & seksuele uitbuiting</i>	13	0,49	67	0,34	197	0,40	491	0,37	517	0,28	43	1,09	54	0,71	1.382	0,34
<i>familiale sfeer</i>	141	5,33	194	0,98	143	0,29	334	0,25	497	0,27	22	0,56	8	0,10	1.339	0,33
OPENBARE VEILIGHEID & OPENBARE ORDE	351	13,28	1.454	7,37	3.863	7,84	11.591	8,64	21.201	11,38	456	11,60	669	8,75	39.585	9,81
OPENBARE TROUW	34	1,29	93	0,47	199	0,40	722	0,54	1.441	0,77	52	1,32	59	0,77	2.600	0,64
VOLKSGEZONDHEID	4	0,15	5	0,03	8	0,02	82	0,06	192	0,10	1	0,03	3	0,04	295	0,07
DRUGS & DOPING	72	2,72	86	0,44	989	2,01	8.337	6,22	21.103	11,33	552	14,04	94	1,23	31.233	7,74
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN	7	0,26	29	0,15	72	0,15	169	0,13	268	0,14	3	0,08	4	0,05	552	0,14
MILIEU & STEDENBOUW	8	0,30	38	0,19	62	0,13	133	0,10	258	0,14	2	0,05	6	0,08	507	0,13

	onder 6 jaar		van 6 tot 12 jaar		van 12 tot 14 jaar		van 14 tot 16 jaar		van 16 tot 18 jaar		vanaf 18 jaar		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>milieu</i>	6	0,23	38	0,19	60	0,12	129	0,10	250	0,13	2	0,05	5	0,07	490	0,12
<i>stedenbouw</i>	2	0,08	.	.	2	0,00	4	0,00	8	0,00	.	.	1	0,01	17	0,00
LANDBOUW, JACHT, VISVANGST & DIERENBESCHERMING	2	0,08	39	0,20	43	0,09	66	0,05	127	0,07	4	0,10	5	0,07	286	0,07
ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID	.	.	2	0,01	4	0,01	22	0,02	40	0,02	68	0,02
FINANCIËLE AANGELEGENHEDEN	2	0,00	1	0,00	3	0,00	6	0,00
<i>algemeen</i>	1	0,00	1	0,00
<i>fiscale fraude</i>	2	0,00	1	0,00	2	0,00	5	0,00
VERKEER	588	22,24	2.684	13,61	6.399	12,99	14.212	10,60	8.519	4,57	158	4,02	356	4,66	32.916	8,16
ANDERE	115	4,35	698	3,54	1.913	3,88	4.117	3,07	5.482	2,94	159	4,04	433	5,67	12.917	3,20
TOTAAL	2.644	100,00	19.722	100,00	49.244	100,00	134.117	100,00	186.278	100,00	3.931	100,00	7.642	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

De 3 meest voorkomende tenlasteleggingsrubrieken blijken voor alle leeftijdscategorieën grotendeels dezelfde te zijn.

Bij de 6- tot 12-jarigen, 12- tot 14-jarigen en de 14- tot 16-jarigen staan de *eigendomsdelicten* op de eerste plaats, gevolgd door de *persoonsdelicten* en de *verkeersinbreuken*.

Bij de minderjarigen onder de 6 jaar is er een andere volgorde: daar vinden we op de eerste plaats ook de *eigendomsdelicten* (24,66%), maar op de tweede plaats de *verkeersinbreuken* (22,24%), en daarna pas de *persoonsdelicten* (20,16%). Bij de verkeersdelicten (588 zaken) neemt de tenlastelegging 'onopzettelijke slagen en verwondingen in kader van art 418-420 Strafwetboek [81]'⁴⁸ (255 zaken) een belangrijke plaats in.

De top 3 van de MOF-zaken bij de 16-tot 18-jarigen bestaat uit de *eigendomsdelicten* (48,28%), de *persoonsdelicten* (18,24%) en de inbreuken tegen de *openbare veiligheid & openbare orde* (11,38%). Deze laatste rubriek wordt op de voet gevolgd door de rubriek *drugs & doping* (11,33%). Verkeersinbreuken maken slechts 4,57% van de MOF-zaken binnen deze leeftijdscategorie uit. Dit kan verklaard worden doordat bepaalde verkeersovertredingen gepleegd door 16- en 17-jarigen rechtstreeks worden overgemaakt aan de politieparketten en niet aan de jeugdparketten (cf. supra).

Tabel 9 leert ons eveneens dat er tussen de leeftijdscategorieën ook nog andere opvallende verschillen zijn.

Zo merken we bij de leeftijdscategorie onder 6 jaar een relatief hoog percentage inbreuken tegen de *familie & publieke moraal* (10,51%): vooral de subrubrieken *aanranding & verkrachting* en *familiale sfeer* (o.m. de tenlastelegging 'familiaal geschil [42L]': 59 zaken) zijn hier sterk vertegenwoordigd. Ook opvallend is het hoge percentage van inbreuken tegen de *openbare veiligheid en openbare orde* (13,28%). Het betreft hier vooral de tenlasteleggingen 'proces-verbaal van inlichtingen – geen klacht [45G]' (103 zaken)⁴⁹, 'bedreigingen [45C]' (86 zaken) en 'onwettig verblijf [55B]' (78 zaken). We herinneren eraan dat het bij dit alles gaat om het totaal aantal zaken over alle jeugdparketten heen gedurende een periode van vijf volledige kalenderjaren. Sommige jeugdparketten menen evenwel dat het hier vermoedelijk om een overschatting gaat. De mogelijkheid bestaat dat men zich vergist heeft op het niveau van de geboortedatum en/of de datum van de feiten, waardoor de leeftijd zoals blijkt uit die registraties niet overeenstemt met de reële leeftijd. Daarenboven kan het gebeuren dat een minderjarige die zich in een problematische opvoedingssituatie bevindt toch geregistreerd werd als zijnde betrokken bij een als misdrijf omschreven feit, dit ofwel ten gevolge van een registratiefout, ofwel ten gevolge van een verschillende interpretatie van hetgeen men onder MOF enerzijds en POS anderzijds verstaat. Een dergelijk interpretatieprobleem kan zich zowel op het niveau van de verbalisant (die een bepaalde zaak al dan niet overmaakt aan het jeugdparket) als op het niveau van het parket voordoen. Tot slot bevestigen de parketten dat er voor minderjarigen jonger dan 6 jaar in de praktijk wel degelijk MOF-zaken met zwaarwichtige tenlasteleggingen geopend worden.

Bij de 6- tot 12-jarigen merken we in vergelijking met de andere leeftijdscategorieën een hoger aandeel van de rubriek *vernielingen, beschadigingen & brandstichting* (23,32%). Onder deze rubriek vinden we o.m. de tenlastelegging 'beschadigingen - vernielingen in het algemeen [50B]' (3.634 zaken) terug.

⁴⁸ Art. 418 Sw.: "Schuldig aan onopzettelijk doden of aan onopzettelijk toebrengen van letsel is hij die het kwaad veroorzaakt door gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, maar zonder het oogmerk om de persoon van een ander aan te randen."

⁴⁹ Sommige parketten registreren processen-verbaal van inlichtingen, maar wijzigen op termijn de tenlasteleggingscode 45G in een specifiekere code gerelateerd aan de feiten. Dit houdt in dat de cijfers op het niveau van de tenlasteleggingen in de toekomst nog kunnen wijzigen.

Bij de 12- tot 14-jarigen stellen we een hoger percentage van de subrubriek *gewone diefstal* (23,23%) vast dan bij de andere leeftijdscategorieën. Het betreft hier vooral de tenlasteleggingen 'winkeldiefstal [12]' (6.070 zaken) en 'gewone diefstal [18A]' (4.054 zaken).

Bij de 14- tot 16-jarigen heeft de rubriek *diefstal & afpersing* (36,60%) het hoogste percentage. Hierin is opnieuw – zoals bij de 12- tot 14-jarigen – de subrubriek *gewone diefstal* sterk vertegenwoordigd (21,83%), met de tenlasteleggingen 'winkeldiefstal [12]' (14.101 zaken) en 'gewone diefstal [18A]' (11.299 zaken).

In de leeftijdscategorie 16- tot 18-jarigen springt de subrubriek *zware diefstal* (11,93%) in het oog, met o.m. de tenlasteleggingen 'diefstal d.m.v. braak, inklimming of valse sleutels [17A]' (10.891 zaken) en 'diefstal met inbraak in woningen 17B' (6.571 zaken). Opvallend is ook het hoge percentage *opzettelijke slagen en verwondingen* (16,01%).

3.4 Volgens geslacht en per type tenlastelegging

De volgende tabel geeft het type "als misdrijf omschreven feit" weer, ingedeeld volgens het geslacht.

Tabel 10: Aantal MOF-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens geslacht van de minderjarige en per type tenlastelegging (n & kolom%)

	Mannelijk		Vrouwelijk		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%
EIGENDOM	156.610	49,72	38.637	47,56	4.110	56,11	199.357	49,40
<i>diefstal & afpersing</i>	108.224	34,36	31.483	38,75	3.414	46,61	143.121	35,46
gewone diefstal	52.111	16,54	25.248	31,08	1.086	14,83	78.445	19,44
diefstal met geweld	19.189	6,09	1.834	2,26	1.726	23,56	22.749	5,64
zware diefstal	36.924	11,72	4.401	5,42	602	8,22	41.927	10,39
<i>vernielingen, beschadigingen & brandstichting</i>	42.667	13,54	4.465	5,50	514	7,02	47.646	11,81
<i>bedrog</i>	5.719	1,82	2.689	3,31	182	2,48	8.590	2,13
heling & witwas	1.817	0,58	190	0,23	17	0,23	2.024	0,50
informatica	741	0,24	668	0,82	27	0,37	1.436	0,36
andere	3.161	1,00	1.831	2,25	138	1,88	5.130	1,27
PERSON	54.564	17,32	16.210	19,95	1.471	20,08	72.245	17,90
<i>moord, doodslag & onopzettelijke doding</i>	297	0,09	48	0,06	3	0,04	348	0,09
moord & doodslag	289	0,09	48	0,06	3	0,04	340	0,08
onopzettelijke doding	8	0,00	8	0,00
<i>slagen & verwondingen</i>	49.477	15,71	13.050	16,06	1.343	18,33	63.870	15,83
met opzet	48.788	15,49	12.912	15,89	1.324	18,08	63.024	15,62
zonder opzet	689	0,22	138	0,17	19	0,26	846	0,21
<i>persoonlijke vrijheid</i>	4.790	1,52	3.112	3,83	125	1,71	8.027	1,99
FAMILIE & PUBLIEKE MORAAAL	9.281	2,95	1.442	1,77	288	3,93	11.011	2,73
<i>aanranding & verkrachting</i>	7.330	2,33	720	0,89	240	3,28	8.290	2,05
<i>ontucht & seksuele uitbuiting</i>	1.083	0,34	257	0,32	42	0,57	1.382	0,34
<i>familiale sfeer</i>	868	0,28	465	0,57	6	0,08	1.339	0,33
OPENBARE VEILIGHEID & OPENBARE ORDE	30.728	9,75	8.085	9,95	772	10,54	39.585	9,81
OPENBARE TROUW	1.868	0,59	676	0,83	56	0,76	2.600	0,64
VOLKSGEZONDHEID	218	0,07	70	0,09	7	0,10	295	0,07
DRUGS & DOPING	26.018	8,26	5.073	6,24	142	1,94	31.233	7,74

	Mannelijk		Vrouwelijk		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN	450	0,14	91	0,11	11	0,15	552	0,14
MILIEU & STEDENBOUW	373	0,12	128	0,16	6	0,08	507	0,13
<i>milieu</i>	361	0,11	123	0,15	6	0,08	490	0,12
<i>stedenbouw</i>	12	0,00	5	0,01	.	.	17	0,00
LANDBOUW, JACHT, VISVANGST & DIERENBESCHERMING	254	0,08	27	0,03	5	0,07	286	0,07
ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID	52	0,02	14	0,02	2	0,03	68	0,02
FINANCIËLE AANGELEGENHEDEN	5	0,00	1	0,00	.	.	6	0,00
<i>algemeen</i>	1	0,00	1	0,00
<i>fiscale fraude</i>	4	0,00	1	0,00	.	.	5	0,00
VERKEER	25.777	8,18	6.894	8,49	245	3,34	32.916	8,16
ANDERE	8.813	2,80	3.894	4,79	210	2,87	12.917	3,20
TOTAAL	315.011	100,00	81.242	100,00	7.325	100,00	403.578	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit tabel 10 blijkt dat zowel bij de jongens als bij de meisjes de rubriek *eigendomsdelicten* het meest voorkomt. Wel merken we onderlinge verschillen bij het type tenlastelegging. Het aandeel van de *gewone diefstallen* (met o.m. de winkeldiefstallen [12]) ligt bij de meisjes bijna dubbel zo hoog als bij de jongens (31,08% tegenover 16,54%), terwijl we bij de jongens meer *zware diefstallen* (met o.m. de woninginbraken [17B]) en *diefstallen met geweld* opmerken dan bij de meisjes (resp. 11,72% versus 5,42% en 6,09% versus 2,26%). Ook stellen we vast dat jongens relatief meer betrokken zijn bij *vernielingen, beschadigingen en brandstichting* (13,54%) dan meisjes (5,50%).

Op de tweede plaats vinden we de rubriek *persoonsdelicten* terug. Zowel bij de jongens als bij de meisjes bedraagt de subrubriek *opzettelijke slagen en verwondingen* ongeveer 16%. Verder blijkt uit bovenstaande tabel dat er relatief meer meisjes dan jongens betrokken zijn bij inbreuken tegen de *persoonlijke vrijheid* (3,83% tegenover 1,52%). Het gaat hier vooral om de tenlasteleggingen 'beledigingen [52A]' en 'belaging/stalking [53D]'.

Bij de jongens is de derde grootste rubriek *inbreuken tegen de openbare veiligheid en openbare orde* (9,75%). Het gaat hier vooral om de tenlasteleggingen 'bedreigingen [45C]' (9.468 zaken) en 'wapens [36A]' (5.789 zaken). Bij de meisjes staat deze rubriek eveneens op de derde plaats met een vergelijkbaar percentage (9,95%). Het gaat bij hen vooral om de tenlasteleggingen 'bedreigingen [45C]' (2.739 zaken) en 'onwettig verblijf [55B]' (1.495 zaken).

Bij de meisjes staan de *verkeersdelicten* op de vierde plaats (8,49%), gevolgd door *drugsdelicten* (6,24%). Bij de jongens vindt men een omgekeerde volgorde: *drugsdelicten* (8,26%) komen er iets vaker voor dan *verkeersdelicten* (8,18%).

4. Instroom van de problematische opvoedingssituaties (POS)

4.1 Teleenheid “zaak”

In dit gedeelte wordt, conform de methodiek inzake de MOF-zaken, systematisch elke minderjarige die zich in een problematische opvoedingssituatie bevindt per notitienummer geteld als één eenheid. Eenzelfde minderjarige kan dus, afhankelijk van het aantal processen-verbaal, klachten of meldingen, meerdere keren opgenomen zijn in onderstaande tabellen.

4.1.1 Instream per jaar

4.1.1.1 *Per gerechtelijk arrondissement*

Om per gerechtelijk arrondissement een duidelijk zicht te krijgen op de evolutie van het aantal POS-zaken over de jaren heen wordt - analoog met tabel 2 - in tabel 11 opnieuw de index berekend. Ook hier wordt het jaar 2006 als referentie gekozen. Indien er voor een gerechtelijk arrondissement geen cijfers beschikbaar zijn voor 2006, zal er in tabel 11 geen index gepresenteerd worden voor dit arrondissement.

Tabel 11: Aantal POS-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar (index)

		Index				
		2006	2007	2008	2009	2010
ANTWERPEN	ANTWERPEN	100	106,93	109,95	107,53	112,28
	MECHELEN	100	116,99	130,48	151,05	174,51
	TURNHOUT	100	123,32	117,32	115,91	126,76
	HASSELT	100	127,58	148,89	139,11	154,85
	TONGEREN	100	182,32	203,29	199,13	178,86
BERGEN	CHARLEROI	100	103,37	92,83	95,02	99,35
	BERGEN
	DOORNIK	100	83,00	84,71	79,68	80,58
BRUSSEL	BRUSSEL	100	108,22	115,85	91,84	97,99
	LEUVEN	100	115,40	124,09	125,94	134,74
	NIJVEL	100	110,50	120,24	137,67	132,60
GENT	GENT	100	110,07	109,59	122,04	127,22
	DENDERMONDE	100	109,37	121,83	130,54	141,70
	OUDENAARDE	100	129,32	139,91	164,30	165,75
	BRUGGE	100	121,80	131,46	150,70	172,44
	KORTRIJK	100	102,56	119,49	120,40	134,13
	IEPER	100	87,59	98,36	113,58	151,29
	VEURNE	100	114,48	118,92	148,07	155,21
	LUIK	100	97,68	94,05	94,65	96,47
LUIK	HOEI	100	103,22	102,59	91,37	86,90
	VERVIERS	100	122,07	147,16	120,81	116,19
	NAMEN	100	107,58	112,31	118,39	105,48
	DINANT	100	112,27	174,90	163,02	167,43
	AARLEN	100	114,64	117,92	114,21	127,87
	NEUFCHATEAU

		Index				
		2006	2007	2008	2009	2010
	MARCHE-EN-FAMENNE	100	123,76	127,23	114,60	104,95
	EUPEN
TOTAAL		100	109,01	114,47	112,24	116,65

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

De globale index van de 24 weerhouden parketten voor het jaar 2010 is gelijk aan 116,65. Dit betekent dat het aantal ingestroomde POS-zaken in 2010 gestegen is met 16,65% in vergelijking met het referentiejaar 2006. We stellen vast dat de evolutie van de instroom varieert naargelang het arrondissement.

Indien we enkel de index voor 2010 bekijken, blijkt de instroom in alle arrondissementen gestegen met uitzondering van de arrondissementen Charleroi, Doornik, Brussel, Luik en Hoi.

Indien we alle indices in detail bestuderen, zien we een permanente stijging van het aantal POS-zaken in de arrondissementen Mechelen, Leuven, Dendermonde, Oudenaarde, Brugge, Kortrijk en Veurne. Voor het arrondissement Ieper daalt de index in 2007 om vervolgens te stijgen tot en met 2010. In de arrondissementen Nijvel en Namen is er een stijging tot 2009, gevolgd door een daling in 2010. In Hoi is er een stijging in 2007, de drie daaropvolgende jaren kennen een daling. In de overige arrondissementen stellen we voornamelijk schommelingen vast.

Opmerkelijk is de aangroei van het aantal POS-zaken in de arrondissementen Tongeren (1.154 naar 2.064 POS-zaken), Mechelen (1.283 naar 2.239 POS-zaken) en Brugge (1.564 naar 2.697 POS-zaken). De index in 2010 bedraagt respectievelijk 178,86, 174,51 en 172,44. Dit wil zeggen dat er voor deze drie arrondissementen ongeveer driekwart zaken meer binnenstromen dan in 2006.

Verschillende jeugdparketten verklaren de stijging van het aantal POS-zaken als een rechtstreeks gevolg van de omzendbrieven nrs. COL3/2006⁵⁰ en COL4/2006⁵¹ met betrekking tot intrafamiliaal geweld en extrafamiliale kindermishandeling. Sedert de inwerkingtreding van deze omzendbrieven wordt er in het kader van partnergeweld voor de kinderen uit het betrokken gezin systematisch een POS-dossier opgestart en in het geval van extrafamiliale kindermishandeling worden minderjarige slachtoffers telkens in een POS-dossier geregistreerd (hier gaat het dus niet om een problematische opvoedingssituatie binnen het eigen gezin of binnen de eigen familie).

Het al dan niet registreren van alle kinderen die tot het gezin behoren waarvan één minderjarige zich in een problematische opvoedingssituatie bevindt, kan eveneens bepaalde evoluties verklaren. In het ene arrondissement gebeurt dit uitsluitend wanneer de broers en zussen ook vermeld staan op het proces-verbaal of wanneer de magistraat opdracht geeft om de kinderen in het rijksregister op te zoeken. Elders gebeurt dit alleen als de broers of zussen ook tot de effectieve slachtoffers behoren. Deze registratiepraktijk kan echter ook door de jaren heen binnen hetzelfde parket wijzigen.

Sommige jeugdparketten geven aan dat veranderende registratiepraktijken met betrekking tot het 'niet naleven van het omgangsrecht [42F]' of 'familieverlating [42D]' een invloed kunnen hebben op de evolutie van het aantal POS-zaken. In principe gaat het hier om correctionele zaken en dient er op het niveau van het jeugdparquet enkel een POS-zaak geregistreerd te worden wanneer het vermoeden

⁵⁰ Omzendbrief nr. COL 3/2006 van het College van Procureurs-generaal "Definitie van het intrafamiliaal geweld en de extrafamiliale kindermishandeling, de identificatie en de registratie van de dossiers door de politiediensten en de parketten", in werking getreden op 3 april 2006.

⁵¹ Omzendbrief nr. COL 4/2006 "Gemeenschappelijke omzendbrief van de Minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld", in werking getreden op 3 april 2006.

bestaat dat een minderjarige zich effectief in een problematische opvoedingssituatie bevindt of in gevaar verkeert. In de praktijk blijken sommige parketten echter quasi systematisch een POS-zaak te creëren, ook indien er dus geen elementen aanwezig zijn die wijzen op een problematische opvoedingssituatie. Aangezien dus slechts een deel van de in PJP geregistreerde zaken met betrekking tot 'niet naleven van het omgangsrecht' of 'familieverlating' effectief POS-zaken in de strikte zin van het woord betreffen en niet elk arrondissement kan aangeven vanaf welke datum de lokale registratiepraktijk al dan niet werd gewijzigd, is het onmogelijk om in de tabellen en grafieken enkel de 'zuivere' POS-zaken te tellen.

4.1.1.2 Naargelang de wijze van instroom

De wijze van instroom heeft betrekking op de aard en de auteur van het document dat aan de oorsprong van de protectionele zaak ligt.

De POS-zaken kunnen via verschillende wegen op de jeugdparketten binnenkomen. Analoog met de wijze van instroom voor MOF-zaken, streven de statistisch analisten ook voor de POS-zaken naar een meer gedetailleerde indeling. In afwachting hiervan worden de verschillende modaliteiten voorlopig gepresenteerd in twee hoofdcategorieën, namelijk "algemene politie" en "andere".

Tabel 12 toont het aantal POS-zaken binnengekomen op de jeugdparketten in de referentieperiode 2006-2010 naargelang de wijze van instroom en volgens jaar van binnenkomst.

Tabel 12: Aantal POS-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens wijze van instroom (n en kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
(1) algemene politie	41.719	71,54	45.939	71,42	50.399	74,41	48.405	72,71	53.495	73,08	239.957	72,68
(2) andere	16.598	28,46	18.387	28,58	17.331	25,59	18.164	27,29	19.702	26,92	90.182	27,32
TOTAAL	58.317	100,00	64.326	100,00	67.730	100,00	66.569	100,00	73.197	100,00	330.139	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit tabel 12 blijkt dat 72,68% van de POS-zaken het parket bereikt via de politiediensten. Dit percentage ligt lager dan het percentage (84,50%) MOF-zaken dat via de politiediensten instroomt. Over de referentieperiode heen merken we vooral een stijging van het aantal POS-zaken aangemeld door de politiediensten. Het toenemend aantal in PJP registrerende parketten over de jaren heen biedt hier slechts in beperkte mate een verklaring voor.

De processen-verbaal of meldingen dienen niet noodzakelijk te handelen over verschillende problematische opvoedingssituaties. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er twee of meerdere processen-verbaal worden opgesteld voor dezelfde POS-minderjarige.

4.1.1.3 Volgens leeftijd

Tabel 13 presenteert het aantal POS-zaken volgens jaar van binnenkomst en per leeftijdscategorie. Iedere minderjarige verbonden aan een POS-zaak wordt hier geteld.

Tabel 13: Aantal POS-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens leeftijd van de minderjarige (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
onder 6 jaar	11.526	19,76	12.470	19,39	14.057	20,75	13.413	20,15	15.980	21,83	67.446	20,43
van 6 tot 12 jaar	13.633	23,38	15.521	24,13	14.687	21,68	14.562	21,88	16.670	22,77	75.073	22,74
van 12 tot 14 jaar	6.519	11,18	7.313	11,37	7.524	11,11	7.215	10,84	8.129	11,11	36.700	11,12
van 14 tot 16 jaar	12.687	21,76	13.707	21,31	14.868	21,95	14.748	22,15	15.353	20,97	71.363	21,62
van 16 tot 18 jaar	13.060	22,39	14.440	22,45	15.712	23,20	15.967	23,99	16.157	22,07	75.336	22,82
vanaf 18 jaar	246	0,42	251	0,39	330	0,49	259	0,39	350	0,48	1.436	0,43
onbekend/error	646	1,11	624	0,97	552	0,82	405	0,61	558	0,76	2.785	0,84
TOTAAL	58.317	100,00	64.326	100,00	67.730	100,00	66.569	100,00	73.197	100,00	330.139	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

De tabel toont dat meer dan 55% van de minderjarigen betrokken in een POS-zaak tussen 12 en 18 jaar is: de categorieën "van 14 tot 16 jaar" en "van 16 tot 18 jaar" vertegenwoordigen 21,62% versus 22,82%, terwijl slechts 11,12% een leeftijd heeft tussen de 12 en 14 jaar.

Bij het interpreteren van tabel 13 dient men met twee bemerkingen rekening te houden. Ten eerste geldt ook hier de opmerking met betrekking tot de wettelijke beperking inzake de toepassing van de maatregelen (cf. p. 29). Deze regelgeving zal de magistratuur in sommige gevallen aanzetten om eerder over te gaan tot het aanleggen van een POS-zaak in plaats van voor dezelfde feiten de minderjarige te betrekken bij een MOF-zaak. Ten tweede dient men rekening te houden met het feit dat sommige minderjarigen meerdere keren opgenomen zullen zijn in deze tabel. Dit is net als bij MOF-zaken enerzijds het gevolg van de territoriale bevoegdheidsverdeling waardoor dossiers met minderjarigen ter beschikking gesteld worden aan een ander parket en anderzijds het gevolg van meerdere processen-verbaal die ten laste van éénzelfde minderjarige in een problematische opvoedingssituatie worden opgesteld binnen hetzelfde arrondissement.

Afhankelijk van het moment van de vastgestelde feiten en het aantal processen-verbaal/meldingen die werden opgesteld, kan de minderjarige zich aldus:

- in twee leeftijdscategorieën bevinden binnen éénzelfde jaar van binnenkomst (vb. indien éénzelfde minderjarige als 11-jarige betrokken was in een POS-zaak die in het begin van 2006 binnenkwam op het jeugdparket en als 12-jarige betrokken was in een tweede POS-zaak die eind 2006 binnenkwam);
- in twee of meerdere leeftijdscategorieën bevinden binnen verscheidene jaren van binnenkomst (vb. indien éénzelfde minderjarige als 11-jarige betrokken was in een POS-zaak die in 2006 binnenkwam op het jeugdparket en als 14-jarige betrokken was in een andere POS-zaak die in 2009 binnenkwam);
- meermaals in éénzelfde leeftijdscategorie bevinden volgens verscheidene jaren van binnenkomst

- (vb. als eenzelfde minderjarige als 7-jarige betrokken was in een POS-zaak die in 2006 binnenkwam op het jeugdparket, als 9-jarige betrokken was in een tweede POS-zaak die in 2008 binnenkwam en als 10-jarige in een derde POS-zaak die in 2009 binnenkwam);
- meermaals in éénzelfde leeftijdscategorie bevinden binnen hetzelfde jaar van binnenkomst (vb. als eenzelfde minderjarige als 16-jarige betrokken was in twee POS-zaken die kort na elkaar binnenkwamen begin 2008 en als 17-jarige in een derde POS-zaak die eind 2008 binnenkwam).

Het is dus onmogelijk om uit tabel 13 af te leiden dat de leeftijd waarop een POS-minderjarige wordt aangemeld daalt of stijgt binnen de referentieperiode.

4.1.1.4 Volgens geslacht

Tabel 14 presenteert de 330.139 POS-zaken volgens het geslacht en het jaar van binnenkomst.

Afhankelijk van het moment van de vastgestelde feiten, kan de minderjarige zich:

- meermaals in dezelfde categorie bevinden volgens verschillende jaren van binnenkomst (vb. omdat eenzelfde minderjarige in een POS-zaak betrokken was in 2006 en in een andere POS-zaak in 2008);
- meermaals in dezelfde categorie bevinden volgens hetzelfde jaar van binnenkomst (vb. omdat eenzelfde minderjarige betrokken was in twee POS-zaken die in hetzelfde jaar binnenkwamen op het parket).

Dit gegeven moet men in het achterhoofd houden bij het interpreteren van onderstaande tabel.

Tabel 14: Aantal POS-zaken binnengekomen op de jeugdparketten tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens geslacht van de minderjarige (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannelijk	28.650	49,13	31.959	49,68	33.571	49,57	32.620	49,00	36.601	50,00	163.401	49,49
Vrouwelijk	29.192	50,06	31.904	49,60	33.684	49,73	33.584	50,45	36.113	49,34	164.477	49,82
onbekend/error	475	0,81	463	0,72	475	0,70	365	0,55	483	0,66	2.261	0,68
TOTAAL	58.317	100,00	64.326	100,00	67.730	100,00	66.569	100,00	73.197	100,00	330.139	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

In absolute aantallen worden er iets meer problematische opvoedingssituaties aangemeld voor meisjes dan voor jongens. Zoals reeds eerder opgemerkt, zijn sommige POS-minderjarigen meermaals opgenomen in bovenstaande tabel.

4.2 Teleenheid “minderjarige”

Een problematische opvoedingssituatie is per definitie een toestand waarvan de precieze begin- en einddatum moeilijk weer te geven zijn. De aantallen en percentages uit tabel 13 kwamen overeen met de leeftijd die de minderjarige had op het moment van de feiten die tot de creatie van een nieuwe POS-zaak (notitienummer) geleid hebben. Deze leeftijd is slechts een momentopname en geeft dus geen verdere informatie over de duurtijd van de POS-situatie an sich. De aantallen en percentages uit tabel 14 kwamen op hun beurt overeen met het geslacht van de minderjarige op het moment van de feiten die tot de creatie van een nieuwe POS-zaak (notitienummer) geleid hebben. Afhankelijk van de verbaliserende overheid, bijvoorbeeld, kan voor éénzelfde minderjarige 4 keer melding worden gemaakt van de problematische opvoedingssituatie en wordt hij bijgevolg 4 keer geteld als jongen of

meisje. Voor een andere minderjarige, vertoevend in dezelfde situatie, kan er slechts één keer melding gemaakt worden, waardoor deze minderjarige slechts één keer wordt opgenomen in de tabel. Vanuit de gedachtegang dat een problematische opvoedingssituatie niet zomaar stopt omdat er geen nieuw proces-verbaal, klacht of melding het parket bereikt, hebben we er dan ook voor geopteerd om de analysevariabelen uit de tabellen 13 en 14 volgens een andere teleenheid te presenteren, namelijk de teleenheid "minderjarige". Elke individuele minderjarige wordt bij de toepassing van deze nieuwe telregel één keer geteld per parket en dit dus onafhankelijk van het aantal zaken waarin hij betrokken is.

Tabel 15 presenteert het aantal minderjarigen naargelang het aantal processen-verbaal, meldingen of klachten die in het PJP-systeem worden geregistreerd binnen de referentieperiode. In concreto toont deze tabel hoe vaak een POS-minderjarige dubbel wordt geteld in de tabellen 13 en 14. In tegenstelling tot de reeks voorgaande tabellen is de teleenheid vanaf tabel 15 een minderjarige per parket. Uit tabel 15 blijkt dat de 330.139 meldingen uit de tabellen 13 en 14 betrekking hebben op 173.586 minderjarigen die zich in een problematische opvoedingssituatie bevinden.⁵²

Tabel 15: Aantal minderjarigen die zich in een problematische opvoedingssituatie bevinden tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens het aantal processen-verbaal/meldingen die tijdens deze referentieperiode overgemaakt werden aan het jeugdparket (n & kolom%)

Aantal processen-verbaal/meldingen per POS-minderjarige	Aantal minderjarigen (n)	%
1	113.183	65,20
2 tot 5	52.951	30,50
6 tot 10	5.425	3,13
11 tot 15	1.163	0,67
16 tot 20	414	0,24
21 tot 25	192	0,11
26 tot 30	105	0,06
31 tot 35	49	0,03
35 of meer	104	0,06
TOTAAL	173.586	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit tabel 15 kunnen we besluiten dat binnen éénzelfde arrondissement voor 113.183 minderjarigen slechts 1 proces-verbaal, klacht of melding werd opgesteld van een problematische opvoedingssituatie. Dit komt voor bij 65,20% van de minderjarigen voor de periode 2006-2010. Voor 52.951 minderjarigen werden er sinds het begin van de referentieperiode binnen het eigen arrondissement 2 tot 5 processen-verbaal/meldingen verzonden naar het jeugdparket om de problematische opvoedingssituatie aan te geven. Voor 5.425 minderjarigen werden er 6 tot 10 POS-zaken aangemaakt op het parket binnen éénzelfde arrondissement. In 1,17% van de gevallen werden er meer dan 10 zaken aangemaakt waarin de minderjarige werd geregistreerd als type POS. Dit houdt in dat (minstens) 2.027 minderjarigen meer dan 10 keer werden opgenomen in de tabellen 1, 11, 12, 13 en 14.

Wanneer we nagaan op welk moment de 173.586 minderjarigen voor het eerst werden aangemeld op het jeugdparket als verkerende in een problematische opvoedingssituatie, blijkt dat 12,59% van die minderjarigen reeds vóór 1 januari 2006 in het PJP-systeem gekend was als zijnde een minderjarige

⁵² We herinneren er bij deze nogmaals aan dat de kans bestaat dat minderjarigen dubbel geteld zullen worden omwille van de ter beschikking gestelde zaken.

verkerende in een problematische opvoedingssituatie.⁵³ Voor de overige 87,41% (151.740) werd voor een eerste keer melding gemaakt van de problematische opvoedingssituatie in het PJP-systeem tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010.

In de volgende tabellen zullen de demografische gegevens (leeftijd en geslacht) opnieuw gepresenteerd worden maar dan volgens deze nieuwe teleenheid "minderjarige". Minderjarigen waarvoor een nieuw proces-verbaal naar het parket wordt gezonden maar die reeds een vóór 1 januari 2006 in PJP opgestart POS-dossier lopende hebben, worden vanaf nu niet meer opgenomen in de tabellen. We beperken ons tot die 151.740 minderjarigen die tijdens de referentieperiode voor de eerste keer werden aangemeld op het jeugdparket als verkerende in een problematische opvoedingssituatie. Net als bij de vorige teleenheid is hier ook de opmerking inzake de territoriale bevoegdheid van toepassing. De kans bestaat dat een minderjarige toch nog dubbel geteld wordt in het kader van een ter beschikking gestelde zaak.

Deze cijfers ondervinden uiteraard enige invloed van de datum van ingebruikname van het PJP-systeem en de wijzigingen die aan het PJP-systeem in de loop der jaren werden aangebracht. Voor de parketten die al veel langer gebruik maken van het PJP-systeem zal de validiteit van de gegevens uiteraard hoger liggen. Bij deze 151.740 minderjarigen zal er immers een oververtegenwoordiging zijn van minderjarigen uit arrondissementen waar het systeem recent in gebruik werd genomen aangezien de kans hier veel kleiner is dat de minderjarige reeds in het systeem werd opgenomen vóór de referentieperiode. Voor een gedeelte van deze minderjarigen zal de problematische opvoedingssituatie immers reeds gekend zijn op het jeugdparket, maar als dusdanig nog niet geregistreerd in het PJP-systeem. Hier kan het dus gebeuren dat de leeftijd van de hier in rekening gebrachte minderjarige hoger ligt dan de leeftijd die hij kende bij diens eerste aanmelding van een problematische opvoedingssituatie op het desbetreffende jeugdparket.

Tevens dient men rekening te houden met het feit dat bij het opstarten van het PJP-systeem het type van de zaak "POS" nog niet aanwezig was. Deze code werd in de loop van 2004 ingevoerd. Vóór de implementatie van deze code werd gebruik gemaakt van de code "benadeelde". Er wordt vanuit gegaan dat alle benadeelden die in het scherm "minderjarigen" geregistreerd werden voor 2004 gelijkgesteld kunnen worden aan POS-minderjarigen.

4.2.1 Instroom per jaar

4.2.1.1 Volgens leeftijd

Tabel 16 presenteert de leeftijd van de minderjarigen waarvoor voor het eerst een POS-dossier werd aangelegd tijdens de periode van 1 januari 2006 tot 31 december 2010.

Tabel 16: Aantal minderjarigen waarvoor voor het eerst een POS-dossier in PJP werd aangelegd tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens leeftijd van de minderjarige (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
onder 6 jaar	7.204	24,47	7.452	24,49	8.218	26,55	7.569	26,25	9.117	28,41	39.560	26,07
van 6 tot 12 jaar	7.548	25,64	7.788	25,60	7.225	23,34	6.970	24,17	8.036	25,04	37.567	24,76
van 12 tot 14 jaar	3.460	11,75	3.490	11,47	3.430	11,08	3.208	11,12	3.467	10,80	17.055	11,24
van 14 tot 16 jaar	5.278	17,93	5.508	18,10	5.661	18,29	5.232	18,14	5.346	16,66	27.025	17,81
van 16 tot 18 jaar	5.283	17,95	5.528	18,17	5.795	18,72	5.443	18,87	5.500	17,14	27.549	18,16

⁵³ Die 21.846 minderjarigen zullen niet worden meegeteld in de tabellen 16, 17 en 18.

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vanaf 18 jaar	126	0,43	137	0,45	168	0,54	105	0,36	167	0,52	703	0,46
onbekend/error	536	1,82	524	1,72	454	1,47	312	1,08	455	1,42	2.281	1,50
TOTAAL	29.435	100,00	30.427	100,00	30.951	100,00	28.839	100,00	32.088	100,00	151.740	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Uit tabel 16 blijkt dat ongeveer de helft van de minderjarigen de eerste keer werd aangemeld vóór hun 12 jaar, 11,24% van de minderjarigen werd voor de eerste keer aangemeld op een leeftijd tussen 12 en 14 jaar. Voor 17,81% van de minderjarigen gebeurde de eerste aanmelding op een leeftijd tussen 14 en 16 jaar en bij 18,16% van de minderjarigen was dit op een leeftijd tussen 16 en 18 jaar. Ook hier dient men bij het interpreteren van deze percentages rekening te houden met de verschillende reikwijdtes van de verschillende leeftijdscategorieën.

Tevens toont tabel 16 dat het aandeel van de minderjarigen jonger dan 6 jaar lichtjes stijgt binnen het geheel van voor het eerst in PJP geregistreerde POS-minderjarigen (van 24,47% in 2006 naar 28,41% in 2010). Ook in absolute aantallen stijgt deze categorie. Het aandeel van de 14- tot 16-jarigen stijgt tot 2008 om vervolgens af te nemen. Het aandeel van de 16- tot 18-jarigen stijgt eveneens tot 2009, om in 2010 lichtjes af te nemen.

Bij het interpreteren van deze tabel moet rekening gehouden worden met de reeds hierboven vermelde opmerking omtrent de datum van ingebruikname van PJP. De gegevens in deze tabel betreffen de minderjarigen die in de referentieperiode op het bewuste parket voor het eerst in een POS-zaak geregistreerd werden in het PJP-systeem. In vele, maar dus niet in alle gevallen zal dat voor die minderjarige in dat parket ook effectief de eerste POS-zaak betreffen.

4.2.1.2 Volgens geslacht

Tabel 17 presenteert per jaar de verhouding jongens-meisjes voor wie de eerste keer een POS-dossier werd geregistreerd tijdens de referentieperiode 2006-2010.

Tabel 17: Aantal minderjarigen waarvoor voor het eerst een POS-dossier in PJP werd aangelegd tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, per jaar en volgens geslacht van de minderjarige (n & kolom%)

	2006		2007		2008		2009		2010		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannelijk	15.202	51,65	15.843	52,07	16.245	52,49	15.089	52,32	17.022	53,05	79.401	52,33
Vrouwelijk	13.848	47,05	14.252	46,84	14.389	46,49	13.497	46,80	14.743	45,95	70.729	46,61
onbekend/error	385	1,31	332	1,09	317	1,02	253	0,88	323	1,01	1.610	1,06
TOTAAL	29.435	100,00	30.427	100,00	30.951	100,00	28.839	100,00	32.088	100,00	151.740	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Tabel 17 leert ons dat er in de opeenvolgende jaren weinig verschuivingen zijn in de onderlinge verhouding jongens/meisjes. Globaal gezien maken de jongens iets meer dan de helft (52,33%) van de minderjarigen uit die voor het eerst in PJP geregistreerd werden in een POS-dossier.

4.2.2 Volgens geslacht en leeftijd

Tabel 18 toont voor elke leeftijdscategorie de verhouding naargelang het geslacht.

Tabel 18: Aantal minderjarigen waarvoor voor het eerst een POS-dossier in PJP werd aangelegd tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens geslacht en leeftijd van de minderjarige (n & kolom%)

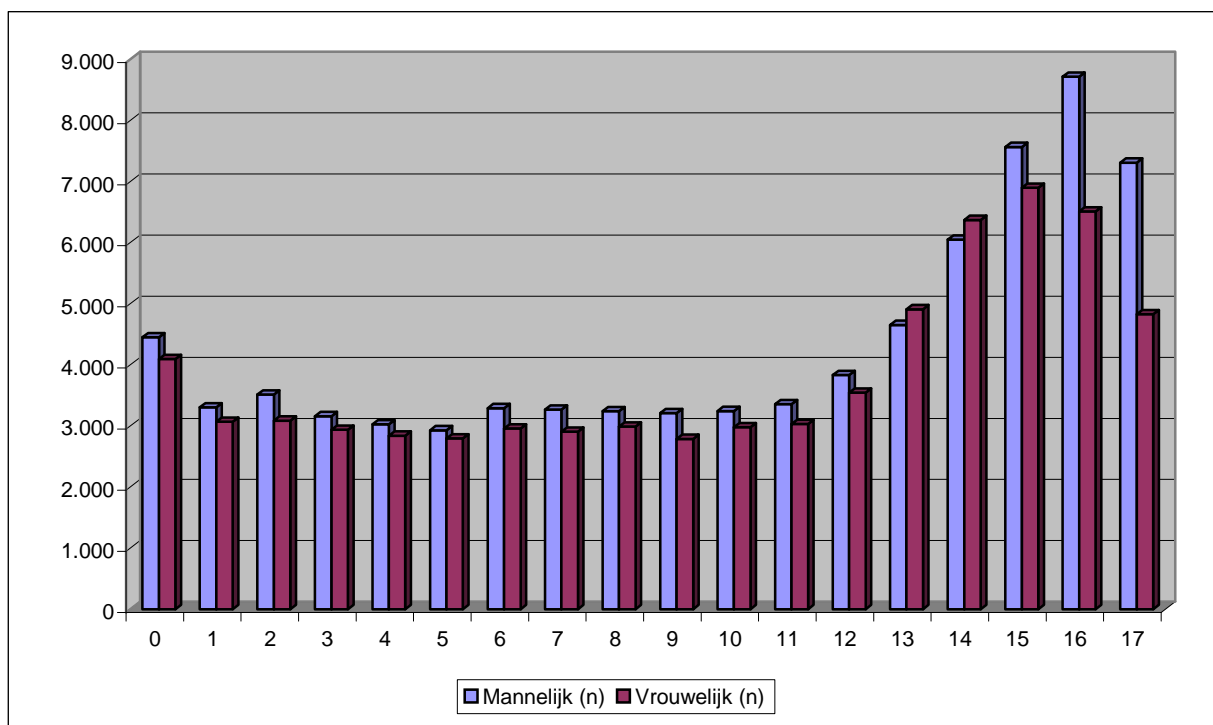
	onder 6 jaar		van 6 tot 12 jaar		van 12 tot 14 jaar		van 14 tot 16 jaar		van 16 tot 18 jaar		vanaf 18 jaar		onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannelijk	20.382	51,52	19.600	52,17	8.484	49,74	13.614	50,38	16.024	58,17	410	58,32	887	38,89	79.401	52,33
Vrouwelijk	18.815	47,56	17.641	46,96	8.453	49,56	13.267	49,09	11.338	41,16	287	40,83	928	40,68	70.729	46,61
onbekend/error	363	0,92	326	0,87	118	0,69	144	0,53	187	0,68	6	0,85	466	20,43	1.610	1,06
TOTAAL	39.560	100,00	37.567	100,00	17.055	100,00	27.025	100,00	27.549	100,00	703	100,00	2.281	100,00	151.740	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Als we de minderjarigen bekijken die tijdens de referentieperiode (2006-2010) voor het eerst in PJP geregistreerd werden in het kader van een POS-zaak, dan stellen we globaal een evenredige verdeling tussen jongens en meisjes vast tot en met de leeftijdscategorie "van 14 tot 16 jaar". In de leeftijdscategorie van 16 tot 18 jaar zijn de jongens meer vertegenwoordigd.

Grafiek 2 presenteert het absolute aantal jongens en meisjes dat tijdens de referentieperiode voor de eerste keer als zijnde in een problematische opvoedings situatie wordt geregistreerd.

Grafiek 2: Aantal minderjarigen waarvoor voor het eerst een POS-dossier in PJP werd aangelegd tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010, volgens geslacht en leeftijd van de minderjarige (n)

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal - statistisch analisten

Van 0 tot 12 jaar worden er steeds iets meer jongens dan meisjes geteld. Op de leeftijd van 13 en 14 jaar betreft het meer meisjes dan jongens. Vanaf 15 jaar zijn er opnieuw meer jongens en op de leeftijd van 16 en 17 jaar stellen we een meer uitgesproken vertegenwoordiging van de jongens vast. De piekleeftijd van de jongens voor de eerste aanmelding is op zestienjarige leeftijd. Bij de meisjes is deze piek er op vijftienjarige leeftijd.

Toekomstperspectieven

De statistisch analisten van het Openbaar Ministerie hebben zich in de huidige analyse beperkt tot de omvang en de aard van de instroom van protectionele zaken (MOF en POS) op de jeugdparketten. In de toekomst zullen de statistisch analisten deze basisstatistiek op het niveau van de jeugdparketten nog verder uitwerken.

Het is de bedoeling om vanaf nu jaarlijks een statistiek van de instroom op de jeugdparketten aan te maken. In de toekomstige versies zullen we trachten om - in samenspraak met de parketten - de oorsprong van de zaak (in deze publicatie beperkt tot "politie" en "andere") verder te verfijnen. Het zou ook interessant zijn om - naar analogie met de analyse van de minderjarigen in POS-zaken - na te gaan hoeveel unieke minderjarigen er betrokken zijn in MOF-zaken en hoeveel minderjarigen er zowel in MOF- als POS-zaken voorkomen. Ook de leeftijd waarop dergelijke minderjarigen voor het eerst aangemeld worden zouden we in kaart willen brengen.

Daarnaast zullen de statistisch analisten trachten om - op langere termijn - ook de beslissingen genomen op het jeugdparquet te analyseren.

Het lijkt ons eveneens interessant om een koppeling te maken tussen de gegevens geregistreerd in het systeem van de jeugdparketten (PJP) en de gegevens geregistreerd op het niveau van de correctionele afdelingen van de parketten (REA/TPI). Bijvoorbeeld voor POS-zaken in het kader van intrafamiliaal geweld en voor feiten gepleegd door minder- en meerderjarige verdachten biedt een dergelijke koppeling perspectieven.

Tenslotte herinneren we eraan dat er in een samenwerkingsverband tussen de stafdienst ICT, de statistisch analisten van het Openbaar Ministerie, de medewerkers en magistraten van de jeugdparketten, het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting van de Zetel, en het NICC werk zal gemaakt moeten worden van de creatie van een vademecum met duidelijke, eenvormige en nationale registratierichtlijnen voor de jeugdparketten.

Statistisch analisten

Ernest Allardstraat 42
1000 Brussel

T 02/500.86.08

F 02/500.86.13

sa-as.colpg@just.fgov.be

www.openbaarministerie.be